

LANŽHOT

zpravodaj městského úřadu

3 2007
ročník III.

Cena: 10,- Kč

Nalezení sv. Kříže
Foto Ctirad Petrla

Tá lanžocká mája tenká

Tá lanžocká mája tenká,
stavjala ju svoboděňka.
Stavjala ju, prohýbá sa,
moja milá, vydávajú sa.

Jak sa môžu já vydávať,
keď k nám nechceš chodívať.
Ani ve dně, ani v noci,
věďá to už ľudě všecí.

(autor neznámý, súčasný, upravený text)

Stavění máje u Lamberků

5) Tá lanžhotská mája tenká 2/4

tabla ami E7a E7 a a E7 a E7a E7a E7 a

Stavění máje u Vedralů (1970)

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

stavba domu s chráněnými byty se pomalu chýlí ke konci. Dokončují se úpravy vnitřních prostor, vybavení koupelen, pokojů, oplocení. Předpokládáme, že k 1. prosinci se vybraní zájemci nastěhují. Všem zájemcům byly zaslány závazné přihlášky, které musí být do konce srpna vráceny vyplněné na městský úřad. V září provede sociální komise výběr uchazečů, kteří splňují podmínky pro bydlení v tomto domě a doporučí je radě města k uzavření nájemních smluv.

Blíží se hody a nastal problém, jak to zařídit, aby byly jako vždycky, protože na Štěpána nebyli zvoleni stárce. Během roku byl sice jeden stárek zvolen, ale druhého se najít nepodařilo. V pondělí 13. srpna se sešli zástupci chasy, kulturní komise, mužáků, městského úřadu a rodiny stárka na schůzce, kde se dohodlo, jak budou probíhat letošní hody. Jak už bylo napsáno, je jen jeden stárek a je potřeba nyní i do budoucna omezit náklady na hody v rodinách stárků. Snažili jsme se zachovat co nejvíce původní ráz hodů, přesto je třeba udělat určité změny a v letošním roce je vyzkoušet.

V neděli na hody půjde chasa pro stárka jako každý rok. Nepůjdou ale u stárka dovnitř, muzikanti zahrají před domem a chasa se stárkem se vrátí pod máju, odskáčí hošije a začne muzika. Večer stárka nepovedou domů, muzikanti dostanou večerí v Podlužanu, aby večerní muzika začala co nejdříve.

V pondělí bude změna. Protože není druhý stárek, zkusíme to udělat jako v okolních obcích. Ve 14 hodin půjde průvod celé chasy, tj. šohajů i děvčat, pro starostu, od starosty se půjde na faru a potom pod máju. Samozřejmě, že chceme, aby v průvodu šly děti v krojích nejen z Lanžhotčánku, ale i ostatní, které mají kroje. Byli bychom rádi, kdyby se zúčastnili i muži a ženy v krojích. Tímto

Průvod od stárka (1948)

bych je rád všechny pozval. Po příchodu pod máju hned začne muzika. Hošije budou až navečer společně s mužáckými. Muzikanti opět povečeří v Podlužanu. Hodovní úterý a vyhrávání „rži“ v sobotu na hodky zůstává nezměněno. V neděli na hodky bude program stejný jako v neděli na hody. Pro máju pojede chasa pravděpodobně v sobotu týden před hody. Důvod je prostý. Chasy je stále méně a zdaleka ne všichni se mohou v pátek zúčastnit strouhání máje. Každý ví, jak je příprava máje pracná, a za této situace se to všechno nedá stihnout. Ze stavění máje se stala atrakce, podívat se chodí hodně lidí, ale Lanžhotčanů, kteří se postaví ke „šprajcu“, je čím dál méně. A přitom jsou to naše hody. Takže záleží jenom na nás, jaké hody udržíme do budoucna.

František Hrnčič

MĚSTO LANŽHOT

Z Á P I S

o průběhu 5. zasedání Zastupitelstva města Lanžhot
konaného dne 31. července 2007 v zasedací místnosti MěÚ v Lanžhotě

Starosta p. František Hrnčíř zahájil 5. zasedání Zastupitelstva města Lanžhot (dále jen „zastupitelstvo města“) v 19.00 hod. a všechny přivítal krátkým proslovem.

Bod č. 1

Zahájení – určení ověřovatelů

Starosta konstatoval, že informace o konání zasedání byla zveřejněna na úřední desce Městského úřadu Lanžhot, v místním rozhlase a v místním kanále kabelové televize Lanžhot, a to 7 dní předem dnem konání zasedání a dále konstatoval, že je přítomno 18 členů zastupitelstva, zastupitelstvo je tedy usnášeníschopné.

Omluvena Věra Hostinová, nepřítomen: Mgr. Marek Uhlíř, Ing. Havel Hromek.

Zapisovatelkou byla jmenována paní **Anna Moučková**.

Starosta vyzval přítomné, zda mají připomínky k programu. Připomínky nebyly vzneseny. Přednesl tedy **návrh programu zasedání**.

Usnesení č. 1:

Zastupitelstvo města Lanžhot

s c h v a l u j e následující program zasedání zastupitelstva města

1. Zahájení - schválení programu jednání
- určení ověřovatelů
2. Kontrola usnesení
3. Zpráva z jednání rady města
4. Plnění rozpočtu 1. - 6.2007
5. Založení dobrovolného svazku obcí ČISTÝ JIHOVÝCHOD
6. Smlouva o založení dobrovolného svazku obcí ČISTÝ JIHOVÝCHOD
včetně Stanov dobrovolného svazku obcí ČISTÝ JIHOVÝCHOD
7. Pověření zástupců města k zastupování v tomto svazku
8. Vypracování projektu na odvod dešťových vod v Nové ulici
9. Různé
10. Závěr

Hlasování č. 1: pro 18 proti 0 zdržel se 0

Pí Lenka Topolanská prohlásila, že kontrola zápisu z minulého jednání zastupitelstva, konaného dne 7. 6. 2007, proběhla bez závad.

Starosta konstatoval, že zápis z předchozího zasedání byl řádně ověřen a je vyložen k nahlédnutí v úřadovně MěÚ. K zápisu nebyly vzneseny připomínky, a je proto považován za schválený.

Starosta navrhl ověřovatele zápisu o průběhu 5. zasedání zastupitelstva města. Navrženy byly pí Libuše Trčková a Ing. Zdenka Hrubá

Usnesení č. 2:

Zastupitelstvo města Lanžhot

s c h v a l u j e z a ověřovatele zápisu o průběhu 5. zasedání zastupitelstva města pí Libuši Trčkovou a Ing. Zdenku Hrubou

Hlasování č. 2:   pro 18   proti 0   zdržel se 0

Bod č. 2

Kontrola usnesení

Kontrolu usnesení provedl Ing. Vladimír Pardík. Konstatoval, že úkoly vyplývající z minulého jednání ZM jsou průběžně plněny.

Diskuse: bez připomínek

Usnesení č. 3

Zastupitelstvo města

b e r e n a v ě d o m í zprávu kontrolního výboru.

Hlasování č. 3:   pro 18   proti 0   zdržel se 0

Bod č. 3

Zpráva z jednání rady města

Zprávu z jednání rady města přednesl p. Ludvík Svozil. Zpráva tvoří přílohu č. 2 tohoto zápisu.

Diskuse: bez připomínek

Usnesení č. 4

Zastupitelstvo města

b e r e n a v ě d o m í zprávu z jednání rady města.

Hlasování č. 4:   pro 18   proti 0   zdržel se 0

Bod č. 4

Plnění rozpočtu 1. - 6. 2007

Zprávu předkládá předseda finančního výboru Ing. Aleš Uher. Plnění rozpočtu bylo přílohou materiálů.

Diskuse: bez připomínek

Usnesení č. 5

Zastupitelstvo města

b e r e n a v ě d o m í zprávu finančního výboru a zprávu o plnění rozpočtu za období 1. - 6. 2007

Hlasování č. 5:   pro 18   proti 0   zdržel se 0

Bod č. 5

Založení dobrovolného svazku obcí ČISTÝ JIHOVÝCHOD

Předkládá starosta města.

Na minulém zasedání byl schválen záměr rekonstrukce sběrného dvora. Protože se problém sběrných dvorů týká i dalších obcí, bylo dohodnuto sdružení do svazku za účelem získání dotace

z evropských fondů na tyto akce. Bude se jednat o účelový svazek, který bude po uskutečnění akce pravděpodobně rozpuštěn. Čerpání finančních prostředků by mělo začít na podzim letošního roku u těch obcí, které mají zpracovaný projekt. Další obce, které čekají na projekt nebo schválení územního plánu, budou následovat. Členské obce zaplatí při založení příspěvek, který činí 3.000 Kč a další 2 Kč za každého občana obce. Pro Lanžhot to tedy představuje cca 10.500 Kč.

Usnesení č. 6

Zastupitelstvo města

r o z h o d l o o založení dobrovolného svazku obcí ČISTÝ JIHOVÝCHOD

Hlasování č. 6: pro 17 proti 1 zdržel se 0

Bod č. 6

Smlouva o založení dobrovolného svazku obcí ČISTÝ JIHOVÝCHOD včetně Stanov dobrovolného svazku obcí

Předkládá starosta. Návrh smlouvy byl součástí materiálů zaslanych členům zastupitelstva poštou.

Diskuse: bez připomínek

Usnesení č. 7

Zastupitelstvo města

s c h v a l u j e Smlouvu o založení dobrovolného svazku obcí ČISTÝ JIHOVÝCHOD včetně Stanov dobrovolného svazku obcí ČISTÝ JIHOVÝCHOD

Hlasování č. 7: pro 17 proti 0 zdržel se 1

Bod č. 7

Pověření zástupců města k zastupování v tomto svazku

Předkládá starosta. Navrhuje jako zástupce k zastupování města v dobrovolném svazku obcí ČISTÝ JIHOVÝCHOD sebe, místostarostu p. Josefa Bartoše a člena zastupitelstva p. Ctirada Petrlu.

Diskuse: bez připomínek:

Usnesení č. 8

Zastupitelstvo města

p o v ě ř u j e starostu města p. Františka Hrnčíře, místostarostu p. Josefa Bartoše a člena zastupitelstva p. Ctirada Petrlu k zastupování města v tomto svazku

Hlasování č. 8: pro 18 proti 0 zdržel se 0

Bod č. 8

Vypracování projektu na odvod dešťových vod v Nové ulici

Předkládá místostarosta.

Tento problém je řešen průběžně už dlouhá léta. Byly tam příkopy, které si obyvatelé různě upravovali, zastavovali mostky, aby mohli parkovat automobily a pod mostky ukládali na odvod dešťových vod trubky různých velikostí a průměrů. Časem se tyto trubky ucpaly a dešťová voda vniká při větším dešti do sklepů rodinných domků. Řešením by mohlo být obnovení příkopu.

Starosta – zítra přijede projektant a navrhne řešení.

Diskuse: bez připomínek

Usnesení č. 9

Zastupitelstvo města

s c h v a l u j e vypracování projektu na odvod dešťových vod v Nové ulici a jeho realizaci
hlasování č. 9:   pro 18   proti 0   zdržel se 0

Bod č. 9

Různé

a) Bankomat

Starosta znovu informuje o problematice umístění bankomatu. ČSOB o zřízení bankomatu nemá zájem. Ostatní banky se neozvaly. Nadále platí zvýhodněná nabídka firmy KINGSTONE.

b) Dětské hřiště

Dětské hřiště je již v provozu v prostoru areálu Sokolské. Lavičky budou dodány příští týden. Z bezpečnostních důvodů bude vybudováno pískové lože u dvou zařízení. Pracuje se i na úpravě okolí hřiště. Zahradní architekt pracuje na návrhu. Hřiště bude namátkově hlídáno policií a možná i kamerovým systémem. Také občané by mohli pomoci a všimnout si, zda zařízení hřiště někdo neničí a takové případy okamžitě hlásit.

Topolanská – Podloží by mělo být šterkové, ne pískové, mimo jiné i z toho důvodu, že když zaprší, bude se bláto při hraní přenášet na prolézačky apod.

Starosta – Takové podloží by značně zvýšilo náklady, ale nevylučuje, že k této úpravě dojde.

Trčková – Proč není na hřišti pískoviště?

Starosta – Protože pískoviště by muselo být hlídáno před znečištěním kočkami a psy. Nic neřeší ani krycí plachta. Musel by ji někdo každé ráno odstraňovat a večer natahovat.

c) Zprovoznění přečerpávací stanice v areálu SD Pomoraví

Momentálně je stavba nefunkční, je nutná rekonstrukce a navíc není legalizovaná z hlediska stavebního a katastrálního zákona.

Dále se ujal slova p. Polách s dotazem, zda se plánuje dobudování chodníku na Masarykově ulici.

Starosta – Ano, je to v plánu. Takových chodníků je v obci ještě hodně. Tyto stavby jsou odloženy z důvodu koupě Podlužanu. Později bude snad možnost získání některých finančních prostředků z fondů EU.

Bod č. 17

Závěr

Na závěr starosta seznámil s výpisem usnesení z dnešního jednání, který bude zveřejněn. Poděkoval členům zastupitelstva za práci.

Starosta ukončil po projednání všech bodů programu zasedání Zastupitelstva města Lanžhot v 19.45 hod.

František Hrnčič
starosta města Lanžhot

Josef Bartoš
místostarosta města Lanžhot

V Lanžhotě dne 31. července 2007

Zapsala: Anna Moučková

LANŽHOTSKÉ HODY 2007

Hodové folklorní akce, společenské události a zábavy

Sportovní akce

Pátek 14. 9. .....

- 18.30 mše svatá – Titulární slavnost Povýšení svatého Kříže
- 20.00 Předhodové zpívání mužáckého sboru a jejich hostů
- sál restaurace Podlužan
- 20.00 hospoda U Zámečku – Lalok Band
- 20.00 Pizzerie Toscana – skupina TOPSTARS
- 20.00 areál Na Baště – diskotéka

Sobota 15. 9. ....

9.00		kopaná žáci – Veselí B (Šlajsa)
10.45		kopaná žáci – Veselí B (Šlajsa)
10.30		kopaná základna-Mor. Žižkov (Pastvisko)
14.00-19.00	místní muzeum	
15.00	předání stárkovského práva	
15.30	stavění máje	
16.00	zahájení výstavy Sdružení břeclavských umělců ve dvorní části muzea	
20.00	Pod Víchů – cimbálová muzika Jožky Severina	
20.00	KACA BAR – skupina APOLO	
20.00	hospoda U Zámečku – taneční zábava s THE TEACHERS	
20.00	Pizzerie Toscana – skupina GRAF	
20.00	areál Na Baště – taneční zábava se skupinou Flašinet	

Neděle 16. 9. ....

8.00	ranní mše svatá	
8.15		kopaná dorost – Rohatec (Šlajsa)
10.30		kopaná A mužstvo – Rohatec (Šlajsa)
10.00	hodová mše svatá	
13.00	odchod chasy pro stárka	
14.00-19.00	výstava ve dvorní části muzea	
14.00-19.00	místní muzeum	
15.00	krojovaná zábava pod májů	
18.00	areál Na Baště – beseda u cimbálu s cimbálovou muzikou Hudci	
20.00	slovácký dvůr hospody U Bartošů – THE TEACHERS	
20.00	taneční zábava Pod Víchů - lidová i disco	
20.00	KACA BAR – vystoupení houslistky Ilony Stryové	
20.00	večerní zábava v Podlužanu	

Pondělí 17. 9. .....

9.00 mše svatá

Po mši svaté v 9.45 hodin bude společný odchod průvodem na hřbitov, kde vzpomeneme na všechny zemřelé spoluobčany. Duchovní otec P. František Putna zve do průvodu i na vzpomínkovou pobožnost všechny občany i ty, kteří se nezúčastní mše svaté v kostele.

dopoledne hospoda U Zámečku – malá dechová hudba
 10.00 KACA BAR – CM Hudci
 10.00 dech. hudba Lanžhotčanka na tenisových kurtech
 10.00-19.00 výstava ve dvorní části muzea
 10.00-19.00 místní muzeum
 14.00 odchod chasy ke starostovi a na faru
 15.00 krojovaná zábava pod májů
 20.00 KACA BAR – DJ Luděk Buřín
 20.00 večerní zábava v Podlužanu

Úterý 18. 9. .....

9.00 tenisový turnaj neregistrovaných hráčů
 16.00 taneční zábava v Podlužanu

Milí přátelé,

rád bych Vás všechny osobně pozval na oslavu našich letošních hodů, které mají svůj původ a počátek v kostele a následně i pod „májú“ v projevu lidské radosti. Proč? Kostel je dominantou obce, majákem, duchovním centrem a pevným bodem pro člověka. Vzpomeňme na obrázky maříře Josefa Lady, kde se vždy na kopci tyčí kostel v rodných Hrusicích. Titul zasvěcení (Povýšení svatého Kříže) je pro nás všechny, obyvatele i rodáky Lanžhota, naším patronem, ochráncem, přímluvcem našeho každodenního života, tedy důležitým místem duchovního rozměru samotného člověka a v současné době i velkou výzvou. Cítíme jakési vzdalování, vykořeňování, opouštění pravých duchovních a kulturních hodnot a tradic v postmoderní době, kterou právě žijeme. Je třeba návrat AD FONTES, AD RADICEM (k pramenům, ke kořenům) a znovu objevit a najít tyto nenahraditelné hodnoty. Každý z nás tento krok musí udělat sám v sobě. Proto Vás srdečně zvú, pojďme všichni plně prožít naše lanžhotské hody!

Váš duchovní otec František Putna

CO NAJDETE NA FARNÍCH WEBOVÝCH STRÁNKÁCH

Pokud máte k dispozici internet a dívali jste se v době prázdnin na naše farní stránky, zjistili jste, že aktualizace poněkud vážne. Ba, co víc, nejsou k dispozici ani některé články a fotografie, které už na webu byly. Proč to? Stalo se, že majitel domény web zdarma zrušil bez upozornění přístup na všechny webové stránky našeho správce stránek. Jelikož další působení na této doméně by bylo problematické, budeme zaregistrováni na jiné doméně, kterou budeme platit, ale provoz nebude zase tak drahý. Adresa zůstane téměř stejná, jen vynecháme wz, tedy www.farnostlanzhot.cz. V době, kdy zpravodaj bude v tisku, budou pravděpodobně už stránky funkční. Chvilí potrvá, než budou opět v pořádku a budete moci na stránkách nacházet aktuality, nové fotografie. Novinkou budou ohlášky, které budeme pravidelně na stránkách vystavovat. Na stránkách najdete také kontakty, na které můžete psát případné nápady a názory. Budeme za ně vděční.

Za kolektiv tvůrců stránek Jaroslava Bartošová

Jaká hudba patří do kostela?

V posledních letech se z našeho kostela linou nejenom krásné tóny varhan, ale také moderní nástroje, jako jsou kytary, bubny, flétny, hudba mladých. A jaká hudba vlastně patří do kostela? To je otázka v této době hodně diskutovaná. Jsem čtenářkou Katolického týdeníku a tak vím, že na toto téma se diskuze vedou i v jiných farnostech, ne jenom v té naší. Jedni jsou pro honosnou klasiku, jiní pro moderní pojetí. Četla jsem názor staré paní, která velmi chválila moderní slavení mše sv. s moderními hudebními nástroji. Vzpomínala na sv. otce Jana Pavla II., jak i ve vysokém věku nadšeně s mladými zpíval a později alespoň tleskal do rytmu moderních písní. A zmiňovala

se také jak ji mrzí, že v době jejího mládí, v padesátých letech, nic takového nebylo, přestože si ráda zazpívá i klasické písně při varhanách. Z toho usuzuji, že už „hodně pamatuje“.

Je samozřejmé, že každý má nárok na svůj názor, že každému se může líbit něco jiného, že prostě „jeden má rád vdolky, jiný zase holky“ a co člověk, to jiný názor. Tak by to mělo být, nezatracoovat to staré, co je dobré a být vstřícný pro to nové, co je také dobré. Nic nás to nebude stát, jen trochu tolerance. A názor, to v Lanžhotě nikdy nebývalo, také neobstojí. V Lanžhotě toho nebývalo! Je prostě jiná doba. Novoty nejsou jenom v kostele. Musíme se naučit žít přítomností. Na závěr bych chtěla poradit těm, kterým se nelíbí moderní hudba v kostele, aby se alespoň snažili pozorně zaposlouchat do krásných textů písní a pokud se některý verš více opakuje, aby se ho v duchu „modlili“ se zpěváky.

Kniha žalmů (Ž 150, 3-6):

***Chvalte ho zvukem polnice, chvalte ho harfou a citarou,
chvalte ho bubnem a tancem, chvalte ho strunami a flétnou,
chvalte ho zvučnými cymbály, chvalte ho cymbály dunivými!
Všechno, co má dech, ať chválí Hospodina! Haleluja.***

J. B.

Farní odpoledne

Vytvoření jednoho společenství a upevňování mezilidských vztahů – to je hlavním cílem setkávání farníků. Taková akce se uskutečnila v neděli 24. června na dvoře lanžhotské fary.

Pomalu se již stává tradicí, že se farníci baví mezi sebou. Děti si připravily scénku s pohádkovým námětem – Anděl Páně, zástupci mládeže v roli rybářů poukazovali na nešvary v mezilidských vztazích. Ani dospělí se nenechali zahanbit. Zpěvačky si připravily scénku z pohádky, manželé Prajkovi zazpívali za doprovodu kytary tramské písně, paní Uhrová a Gergelová také přispěly svým vystoupením k pobavení přítomných. Mezi jednotlivými výstupy zahrála skupina THE TEACHERS. Ani duchovní otec nezůstal pozadu a celé odpoledne uváděl v roli a oblečení faráře, diplomata, zedníka, trempa, skina a nakonec Lanžhotčana v kroji.

Názorně předvedl, že farář není určen „jen pro kostel“, ale žije mezi ostatními občany a má se zapojovat do společenského života obce. Všechna vystoupení byla přítomnými patřičně odměněna potleskem. Zábavné odpoledne doplnilo občerstvení a tombola. Domů všichni odcházeli naplněni pěkným dojmem a s nadějí, že takových setkání bude stále více.

Hana Tučková

POVÝŠENÍ SVATÉHO KŘÍŽE

Starším lanžhotským generacím není třeba vysvětlovat, že podle tradice určuje datum konání hodů svátek Povýšení svatého Kříže, připadající vždy na 14. září. A to tak, že první neděle po něm se stává nedělí h o d o v o u. (Pozor, ne hodovní, jak se nezdídka uvádí, třeba i v souvislosti s tak zvaným předhodovým, ne předhodovním, zpíváním mužáků a žen!) Pokud 14. září připadne na neděli, je ona hodovou. A proč právě svátek Povýšení svatého Kříže určuje datum konání lanžhotských hodů? To proto, že symbolu Povýšení svatého Kříže je zasvěcen místní kostel. Toto je tedy v širší známosti (ne u mladých a nejmladších generací). Ale málo se už ví, z jakých důvodů a kdy svátek Povýšení svatého Kříže vznikl. Literatura je pramenem našeho poznání i v tomto případě. Dejme jí slovo...

Jako symbol své víry první křesťané kříž neznali a neužívali. V časech jejich krutého pronásledování kolem roku 300, za Diokleciána, nebylo radno veřejně se ke kříži hlásit. Pro křesťany a kříž k příznivým změnám dochází až po roce 312, za císaře Konstantina Velikého. Církevní otec Jan Zlatoústý koncem pátého století píše o kříži jako symbolu a předmětu křesťanů, který už mohou veřejně a bez obav nosit a vyznávat. Před tím místo kříže opatrovali stěny katakomb, domů nebo náhrobky kresbami beránka, ryby, kotvy nebo holubice.

Literatura zachytila také legendu o tom, jak svatá Helena, matka císaře Konstantina, objevila v roce 326 v Jeruzalémě Pravý kříž, na němž byl ukřižován Ježíš Kristus. Spolu se svým synem dala postavit baziliku Božího hrobu, ve které byla posvátná relikvie uchovávána. Úlomky z kříže putovaly pak do celého světa.

V roce 614 se zmocnil Jeruzaléma perský král Chosroes, který kříž uloupil a vzal si ho do hlavního města své říše Ktesifonu. Až za čtrnáct let, když byzantský císař Herakleios perského krále porazil, vrátil se kříž do Jeruzaléma. K tomuto jeho návratu došlo 14. září 628. Právě tuto událost připomíná v liturgickém (křesťanském bohoslužebném řádu) kalendáři svátek Povýšení svatého Kříže. Už 1379 let... Je zajímavé, že 14. září 1321 zemřel italský básník, autor Božské komedie, Dante Alighieri, 14. září 1937 T. G. Masaryk a 14. září 1912 se narodila lidová skladatelka Rozálie Horáková – Uhrová.

POVÝŠENÍ A NALEZENÍ SVATÉHO KŘÍŽE

Až v závěru článku o vzniku svátku **Povýšení svatého Kříže** jsem si vzpomněl na příběh o záměně dvou mozaik, příběh, který všichni neznají. Svoje povědomí o něm jsem si znovu ověřil poradou se svým kamarádem a spolužákem **Jendou Třetinou z Komárnova**, který je našim lanžhotským kronikářem. Zavzpomínal, jak nám o tom vyprávěl v hodinách náboženství pan farář Hübner...

Stalo se někdy na sklonku devatenáctého století, že jistá firma obdržela z dvou městeček objednávky na zhotovení **barevného mozaikového okenního obrazu** do kostela: jeden měl představovat **téma – výjev P o v ý š e n í s v. K ř í ž e a druhý N a l e z e n í s v. K ř í ž e**. První objednávka přišla z farnosti moravského městyse Lanžhota a druhá z rakouského Hohenau (Cahnov). Tehdy patřila obě městečka do Rakousko – Uherska. Lanžhotští měli kostel zasvěcený **Povýšení svatého Kříže** a Cahnovští oproti tomu **Nalezení svatého Kříže**. Z tohoto je jasný smysl objednávek.

Za hlavním oltářem v našem kostele máme velké barevné mozaikové okno s výjevem, který představuje, a teď pozor, **N a l e z e n í s v. K ř í ž e!** Ačkoliv máme kostel zasvěcený **P o v ý š e n í s v. K ř í ž e**. Nu a v Cahnově mají mozaikové okno s výjevem **P o v ý š e n í s v. K ř í ž e**, ačkoliv je jejich kostel zasvěcen **N a l e z e n í s v. K ř í ž e**. Jak je to možné?

- r -

Obě farnosti patřily pod správu Liechtensteinů a při instalování došlo k záměně. Možné je, že by výměna obrazů byla finančně náročná, a proto o ni léta nikdo neusiloval. Až bývalý duchovní správce Mgr. Pavel Holešínský se o tuto možnost začal zajímat. Telefonicky se spojil s farností cahnovskou a zjistil, že výměna by možná byla, ale není to jednoduchá záležitost, jelikož kostel v Cahnově je památkově chráněnou budovou a žádost by se musela domlouvat s vyššími institucemi. Protože Mgr. P. Holešínský z naší farnosti odešel, už se jednání neuskutečnilo. Je možné, že se časem obě farnosti domluví a výměnu zajistí.

J. Bartošová

ZPĚVÁCI

*Zpívali v nocích, zpívali silou letní bouře!
A přece jednou navždy zmlkli mrtví...
Zpívali písně o lásce, ale ne o vzpouře!
Šli ven ze sklípků k ženám, ne do bitvy...*

*Byli to chlapi, dávno ne švarní šohajové!
A Čas se líl jim v čížmy jako tíha...
Ty jejich písně vysoké vlny příbojové!
Hlas každý jak meč proti smrti zdvíhal!*

*Pažemi srostlí kolem ramen jako kmeny,
jako by cestou kráčel z věčna k věčnu les!
Každý z nich dávno už je zpěvák bezejmenný...
Po jejich notách nechodí už druzí dnes!*

Stane se někdy, že mne hořká tesknota vzbudí do ticha letní noci. Z tmy, jako z rukávů kouzelníka, vychází ten kolem ramen se držící les zpívajících mužáků. Vytrhávají se z věčného objetí země i s kořeny a haluzemi rozhání na nebi hvězdy jako rybí potěr v hlubinách tůní a pradávných „uží“. Chci se k nim přidat, ale lože mne svírá jako v pěsti a hrdlo utahuje smyčka dojetí. Poznávám je jednotlivě po hlasech, a tak ty jejich kmeny dostávají podobu tváří, které jim patřily, když zpívali z živých úst. Taková nádherná bouře! Ale slyším ji jenom já, puklinou ticha letní noci, v probuzení mezi jedním a druhým břehem spánku...

Ráno mne potrestá zapomněním písní, které zpívali.

Jož. Uher

HODOVÉ VZPOMÍNÁNÍ

V loňském hodovém vydání zpravodaje připomenula knihovnice Jaroslava Bartošová **osmdesáté výročí hodové tragédie sester Mančíkových**. Protože vzpomínku nestačila tenkrát doplnit fotografií, činíme tak dnes, díky snímkem Jožky Turečka.

Vlevo na něm je starší ze sester **Veronika**, řečená **Fronka**, a vpravo mladší **Anička**. Každá byla uložena do rakve oblečená do kroje. Pohřeb byl na tu dobu nevidaný. Poděkování si zaslouží Růžena Tučková za to, že se o památku svých tetiček stará už třeba jenom tím, že ponechala na pomníku jejich portréty. (Dodám ještě, že tělo jejich vraha, který po svém činu spáchal sebevraždu, bylo zakopáno v jámě za márnici obecním policajtem a hrobařem Prajkou.)

O hodech onoho otrěsného roku 1926 byli v Hrubé hospodě stárky **Joska Hodonský za obecnou školou**, coby sedlácký, a **Jakub – Kuba Škrobáček – Kabaš**, coby chalupnický. Oba jsou součástí příběhu sester Mančíkových, jak jsem jej zpracoval ve své novele **MANČÍČKY**. (Je možné si ji vypůjčit v naší městské knihovně.)

Při sbírání informací o obou stárcích jsem se od pamětníků dověděl mimo jiného i to, že stárek Kuba byl nad míru výtečný verbuňkář a tělesně zdatný natolik, že při verbování byl s to „utahat i muziku“! Prý na něho křičeli, „nech si už lapne, lebo zhebnú a budú štajf aj hody samé“!

V čase, kdy dnů života strýca Kuby už ubývalo, střetával jsem se s ním u konzumu nebo u fary. Já na kole, on pěšky s nákupem. Když tomu bylo poprvé, volal na mne: „Ovečko, ovečko, zabrzdí a pocem!“ Poslechl jsem. „Ovečko, ovečko, esli víš, co sa nesmí dělat ve dně?!“ Pokřčil jsem jenom

rameny. „Ovečko, ovečko, díra!“ A hned měl hrdlo plné smíchu.

O pár dní později se střetáváme skoro na stejném místě a když se při strýcovi Kubovi zastavím, spustí: „Ovečko, ovečko, esli víš, co sa nesmí dělat ve dně? Há?“ Usmál jsem se a odpověděl: „Díra, strýče Kubo, díra, co inšího, no né?“ Strýc na mne vykulili oči a vybaflil: „Ná ty potvoro, gdo ti to řekél? Ten istě neuměl enom volů pást...“

Syn strýca Kuby Jožka, na jehož fotbalovou kariéru jsem vzpomněl v minulém čísle zpravodaje a poděkoval mu za dobré správcování na starém fotbalovém hřišti na Pastvisku (snad tam stále na některých místech rozkvétají sedmikrásky jako za mého dětství a fotbalování!), vzpomíná na svého tatíčka s humorem, asi po něm podděným.

Jožkův tatíček měl na svět zvláštní filozofický pohled a až nadhled prokořeněný humorem. Málo čemu doopravdy věřil. Když se ho tedy jedenkrát Jožka zeptal: „A tatíčku, keď vy tak na nic nedáte, je neco, čemu věříte?“ Strýc Kuba se prý zamyslel a potom odpověděl: „Ná baže věřím, synáčku, věřím temu, že litr vína je vjec než půl!“ Tak mi neříkejte, že existují nevěřící lidé...

Nu, ale popošlahnime... V Brodském byly hody. Za časů mladosti strýca Kuby a jeho kamarádů z chase v Hrubé hospodě, choďovalo na ně hodně lanžhotských občanů, samozřejmě že těch svobodných, i v krojích, nejvíce. V Brodském jsou tedy hody a v broďčanské hospodě sedí u stolu a popíjí tři lanžhotští šohají: Michal Ryčovský řečený Landaor, Leopold – Polda Říha a Jakub – Kuba Škrobáček. V tom vpadne do šenku jistý broďčanský sedlák a křičí: „Ludé moji, sú tady volajaký ctěný pánko zverolekár? Neco sa mi robí s krávú, tuším je na posledních, zdutá, či co!“

Michal, vazba šohaj, sa postavil a sebevědomě říká: „Gazdo, já som zverolekár! Dime, esli chcete. Mám tu aj asistenta. Kubo, staň, budeš mi asistentovat!“ Když spíše doběhli než došli do maštale, Michal se postavil krávé k tlamě a Kubu odvelel k jejímu ocasu. A potom začne s určováním diagnózy: „Kubo, zvihni jí ocas a dobře sa jí dívaj do řiti!“ Michal sám otevře krávé tlamu a křičí: „Kubo, čuješ mja?“ „No, baže čuju!“ „A aj mja vidíš?“ „Nevidím!“ „Tak to sem si myslel, delíryjum tremens, gazdo, na jatka s nú, ale honem! Než v ní ty plyny explodujú!“ „Ále, pan zverolekár, co keď bysme jí propichli břišisko vidlama, nech z ní plyny vyletá!“ „Čověče, enom to něk! Chcete nás tu otrávit jak u Verdúnu? Dajte mojému asistentovi litr vína, za určení diagnózy, nech možem opustit místo výbuchu, v najhorším...“ Dramatická závěrečná část události se, bohužel, z ústního podání vytratila. Kdo ví, jestli se vůbec něco takového stalo, že? Ale proč ne? O hodech je všechno možné. Vždyť když se začínaly pod májí zpívat při hošijích všelijaké rozverné, prsto až sprostofeké písničky, tak jindy a jinde mravnost velmi dodržující mamičky a hlavně stařenky, coby členky „súdnej stolice“ okřikaly puritány: „Ále, enom jich nechte, šak sú hody!“

A zapomněly dodat, „šak my a šohají za nás, sme lepší nebyli.“ Leč pouze jenom **keď byly hody!**

Jenom?

Jož. Uher

HISTORIE DIVADELNICTVÍ V LANŽHOTĚ

Hudba, zpěv a divadlo byly a budou vždy významným kulturním činitelem, lidověvýchovným měřítkem kulturní vyspělosti a čilosti té které obce. Také naše obec byla jedním z center ochotnické divadelní činnosti, místem s mnohaletou divadelní tradicí.

Když nahlédneme do starých kronik, stopy ochotnického divadla sahají až do konce 19. století do roku 1899, kdy byl založen čtenářský spolek Kosmák. Od roku 1905 přibývalo ochotnických spolků. V první řadě to byl spolek Orel, jehož členové za dobu svého působení sehráli 103 divadel. Nejvíce jich režíroval Leopold a František Morávkovi, profesor Pavel Holobrádek. Pro děti bylo odehráno hodně představení o Kašpárkovi.

Radúz a Mahulena

Mezi spolky patřil Sokol (29 představení, nejvíce režíroval Antonín Mayer), Sbor dobrovolných hasičů (20 představení, režiséři Josef Beneš, František Bartoš, Pavel Holobrádek a Antonín Svačina), Ochotnický kroužek, Křesťansko-sociální sdružení, Svaz katolických žen a dívek a další

menší spolky. Nejčastěji se hrály hry A. Jiráska, J. K. Tyla, ale svými hrami přispěli také místní občané: Josef Tuček (Kalina) a Vojtěch Bartoš. Spousta her byla hrána přímo za účasti školy a jejího žactva ve školní tělocvičně.

Největšího rozkvetu dosáhlo ochotnické divadlo ve 30. letech. V roce 1937 – 23 představení, v r. 1938 – 7 představení, v r. 1939 – 6 představení, v roce 1940 – 10 představení, v roce 1943 – 9 představení a v roce 1944 jen 1 představení.

Po osvobození roku 1945 v divadelnictví pokračovali zejména členové Orla. Od roku 1945 do roku 1948 odehráli 36 her. Orel měl 31.11.1948 s okamžitou platností zastavenou činnost a byl rozpuštěn.

V činnosti pokračoval Sokol, jednoty Čs. svazu požární ochrany a Čs. červeného kříže. Počet představení klesl v průměru na tři ročně. Od roku 1953 nacvičovali dětské divadelní hry žáci místní ZDŠ v režii Vlasty Cipyrové, Jana Slováka, Antonína Taraby a Marie Uhrové. V roce 1967 hrou „Chudák manžel“ a roku 1971 hrou „Slovácký večer na dědině“ byla ukončena ochotnická činnost dospělých. Od roku 1972 se divadlu věnovali jen žáci ZDŠ (divadelní kroužek, požární kroužek), kteří v režii Marie Uhrové nastudovali 12 představení. Poslední hrou roku 1979 byla „Pohádka z Honzovy Lhoty“. Po roce 1980 činnost úplně zaniká.

Mnoho výmluv padá na účet televize, účast na divadle by prý byla velmi malá, nikdo by na ochotnické představení nešel. Dovolím si však tvrdit, že kdyby chtěl někdo pokračovat ve staré a skvělé tradici lanžhotského ochotnického divadelnictví, našel by

Popelka (1955)

ochotníky z řad dospělých i dětí. Dokladem toho je pásmo „Od Adventu do Tří králů“, které v adventním období roku 1997 nacvičily a předvedly školní děti pod vedením Marie Uhrové. V roce 1998 se žáci 8. třídy ochotně zapojili do nacvičování divadelní hry „Žofinka a drak Dynamit“. Přidali

Strakonický dudák (1955)

se i žáci z nižších tříd. Při představení ochotně pomáhala Zdenka Hrubá a Marie Jirmanová.

To byl jen ve zkratce přehled divadelnictví u nás. Připomenu ještě pár jmen režisérů - Josef Kočvara, Jan Štourač, Antonín Urbánek, Antonín Bartoš, Josef Beneš a další režiséři z řad učitelů, kněžích i samouků. Bylo sehráno asi 320 her nejen českých autorů, ale i světových dramatiků (W. Shakespeara, N. V. Gogola, Fr. Schillera a J. B. Moliéra).

A herci? Skoro každý třetí občan z té dříve narozené generace byl ochotníkem, protože divadlo bylo ctí. Téměř všichni v obci hráli, zpívali, všichni představení navštěvovali. Nejstarší ochotníci byli z řad Bartošů, Cipryců, Steinerů, Straků, Svačinů, Uhrů, patřil k nim také Karel Kafka, Antonín a Anna Mayerovi, Josef Melichar (kaplan), E. Nedomová, H. Nejdlová, František Šulák, František Tureček, Miloš Trčka, Martin Zonyga, Božena Třetinová a mnozí další, kteří zemřeli. Z žijících vzpomenu Annu Švirgovou, Marii Zonygovou, Terezii Gajdovou, Jarmilu Mazuchovou, Františka Michalicu, Vojtěcha Bartoše, Jaroslava Škápíka, Růženu Kyclovou. Omlouvám se těm, které jsem neuvedla, ale není už v mých silách všechny vyjmenovat.

Smutná princezna (1976)

Ze školních představení: Jaroslava Straková, Marie Uhrová (Ciprysová), Božena Svozilová, Rozálie Holobrádková, Jiří Sedláček, Milan Beneš, Ludvík Steiner, Miloš Trčka, Bohumil Linha...

Z mladší generace: Pavel Uher, Josef Šesták, Ludmila Petřelová, Marie Uhrová (Žužičová), Božena Benešová, Věra Hostinová, Jiří Ondryška ...

A další z pohádky

v roce 1979: Břeťa Osička, Naďa Svačinová, Liběna Štáhlová, Ludmila Petrová, František Uher, Jana Slámová ...

Z posledního divadla, které jsem nacvičila už jako důchodkyně, byli žáci: Mirek Prajka, Petr Uher, David Hofer, Martin Jirman, Břetislav Osička ml., Jana Švirgová, Jana Pazderová, Jana

Pohádka z Honzovy Lhoty (1979)

Sítková, Nikola Mužíková, Martina Manišová a děti s menšími úlohami. Hudebně doprovázel František Michalica ml.

Téměř všechna dětská představení se hrála nejen pro děti, ale i pro dospělé, ba dokonce se jezdilo i do druhých vesnic i na Slovensko do Brodského a Závodu.

Marie Uhrová

Žijí mezi námi...

Úvodní odstavec musím začít slovy „žil mezi námi“.

Mám na mysli našeho nezapomenutelného pana doktora Kepáka. Je neuvěřitelné, jak to všechno stihl. Vídali jsme ho pěšky, na kole, a nejen v Lanžhotě, ale i v Kosticích a v Brodském. Jeho ordinanční hodiny byly od nevidím, po nevidím. Je to smutné, ale takové smuteční rozloučení od té doby nebylo. Tak si ho lidé vážili. S úctou se zastavme u jeho pamětní desky. A moje osobní vzpomínka – když jsem ho s matkou navštívila v nemocnici, řekl mi: „Vlasti, tolika lidem jsem pomohl, ale sobě nemohu.“ Smutná pravda.

Pro celý Lanžhot byl tehdy jediným lékařem. Ve šlápějích tohoto vzácného člověka se snaží pokračovat lékaři, kteří dnes působí v Lanžhotě. Často slyšíme, že někde lékař chybí. My, bohudík, pány doktory a paní doktorky máme.

MUDr. Marie Špániková

– praktická lékařka působí v Lanžhotě už 17 let. Je taková rodinná lékařka, má nás velmi dobře přečtené. Stará se o široký okruh pacientů. Kdyby se dávalo „lanžhotské občanství“, tak ho již má. Vedle své lékařské praxe se zúčastňuje všech společenských událostí nejen ve městě, ale také ve školách. Dbá o zdraví občanů pravidelnými kontrolami, ochotně připomene zásady první pomoci, poradí, jak zdravě žít nebo pomůže s vybavením lékárníčky.

Nezapomínejme, že i lékaři vedle své zodpovědné práce mají rodinu. Paní doktorka s manželem vychovává dvě dcery. Starší studuje druhým rokem medicínu na Karlově univerzitě se samými výbornými, mladší je gymnazistka.

Někteří z nás si dobře pamatují otce paní doktorky, pana Trčku (byl mým spolužákem), který jezdil se sanitkou. V ordinaci jí pomáhá sestřička Anička Andělková, která je u nás už 7 let, dojíždí z Brodského. Neztrácí úsměv ve tváři, i když toho má nad hlavu. Úspěšně dálkově studuje baka-lářský obor ošetrovatelství. Kdo by o ní řekl, že má už 17letého a 13letého syna. Její pracovitost a laskavost jí splácíme tím, že jí máme rádi.

MUDr. Helena Horáčková

– vystudovala obor stomatologie. V tomto oboru je lékařů stále nedostatek, a tak jsme rádi, že ji máme.

Od roku 1980 žije mezi námi. Dojíždí z Brna, ale tady má možnost bydlet ve svém domě. Jak říká: „Městský úřad mně maximálně pomohl, hlavně při úpravě nových prostor. Ve všem mi vyšel vstříc, i při koupi domu.“ Při své náročné práci dokázala s manželem vychovat dva syny – vysokoškoláka a zdravotníka.

Víte, u nás se říká, že si vidíme „do talěrka“, a paní doktorka vidí i do úst. Má ráda pacienty, kteří o svůj chrup pravidelně pečují – mají potom méně bolesti. S pěkným chrupem se člověk hned cítí lépe. A i umělé zuby jsou někdy pěknější než pravé. Také s dětmi to paní doktorka umí. Není slyšet pláč a křik. Se mnou je to horší, já ten strach těžko překonávám. Estetické vybavení všech prostor ordinace svědčí o vkusu. I paní doktorka je příkladem, vždy upravená, na tváři úsměv, u ní se roky těžko hádají, je prostě „in“, a tak nás tam i zuby přestanou bolet. Její pomocnice Anička Uhrová, která u ní pracuje od začátku, a Radka Bartošová tvoří výborný dámský tandem. Přejme paní doktorce, ať se jí v Lanžhotě i nadále líbí. Doufám, že o hodech se potkáme, ale pod májů.

Mezi nejdéle praktikující lékaře u nás patří **MUDr. Zdenka Kuželová**, dětská lékařka. Je u nás od roku 1975. Neuvěřitelných 32 let. To chce poklonu. Přes svůj věk je vitální, do práce často jezdí na kole. Dobrá lékařka má ráda lanžhotské děti i jejich rodiče. Za ty roky zná několik generací. Stejně pracovitá je i její sestřička Miriam Šinkovičová, která dojíždí z bratrského Slovenska – z Brodského.

O MUDr. Libuši Burýškové – dětské lékařce, lze říci, že je v Lanžhotě už natrvalo. Postavila dům, společensky se angažuje a je členkou našeho zastupitelstva. Svou odbornou práci dělá ruku v ruce s výchovou svých dvou šikovných dcer. Sestřička Anička Prajková je jí zdatnou a zodpovědnou pomocnicí.

MUDr. Petr Burýšek – internista, patří mezi výborné diagnostiky. Dojíždí z Břeclavi a když má volnou chvíli, najde si čas i na myslivost. I v tom je stejně dobrý. Má přesnou mušku, ale především rozpozná nemoci a to je hlavní.

Jednou týdně dojíždí odborníci z Břeclavi:

MUDr. Igor Doubek – internista a **MUDr. Lenka Novotná** – gynekoložka. Zvláště starším lidem umožňují vyšetření bez cestování.

Velkou službu pro občany dělá lékárna, vedená **Mgr. Jiřinou Zelinkovou**. Pomocnice jsou **Jana Čapková** a **Hana Kosíková**. Lékárna byla otevřena před 9 lety. Často nám větrá peněženky, ale lékárna za to nemůže. A někdy se také obracíme k lidovému léčitelství.

Z Lanžhota však pochází řada lékařů. Někteří zde i žijí, ale pracují mimo.

MUDr. Jan Stráník – je internista. Má svou ordinaci onkologie a tělovýchovného lékařství na poliklinice v Břeclavi. V Břeclavi žije, ale často navštěvuje Lanžhot, kde má rodiče a stará se o lanžhotské sportovce. Tento sympatický, mladý lékař je dobrý – jak říkají pacienti. Léčí nejen půl Lanžhota, ale má důvěru v širokém okolí. To víte, že i já mám radost – byla jsem jeho třídní učitelka v 7. třídě. Ještě vidím jeho zvědavé oči a otázky. Byl výborný žák a sportovec. Má i moji důvěru a vděčím mu za mnohé.

MUDr. Radmila Petrová – diabetická lékařka měla ordinaci v Břeclavi. Dnes je v důchodu, ale s klidem se může za svým lékařským životem ohlédnout. Její otec, **MUDr. Kepák**, by měl z dcery radost. Setkávaly jsme se spolu nejen v ordinaci, ale i u nás na školních setkáních. Skromná, pracovitá, úžasně klidná. Tak ji známe.

Z Lanžhota také pochází **MUDr. Jiří Bartoš**, který v současné době pracuje jako praktický lékař v Moravské Nové Vsi a k nám se rád vrací za rodinou.

Svým velmi dobrým přístupem k pacientům je známá naše rodačka **MUDr. Ilona Vojáčková**, která pracuje na rehabilitaci. Pravidelně dojížděla z Břeclavi za rodiči. Byla vždy ambiciózní, pilnou žákyní a dobrou dcerou. Přejme jí další úspěchy v práci a pohodu v rodině.

MUDr. Michal Brada má diabetologickou ordinaci na poliklinice. Do Lanžhota se přiženil, a tak ho bereme za svého. Je odborník.

K dobrým lékařům patří i jeho manželka **MUDr. Petra Bradová** – internistka.

MUDr. Zuzana Zobačová pracovala na plicním oddělení břevclavské nemocnice. V současné době je na mateřské dovolené. Je nejen dobrá lékařka, ale i maminka syna a dcery.

Nesmíme zapomenout na příjemnou paní **PharmDr. Aničku Uhrovou**. V nemocniční lékárně nejen s úsměvem podá lék, ale i poradí. I na ni jsme pyšní.

Dlouhé roky působil jako vedoucí lékárny v nemocnici ve Valticích, ale v důchodě pomáhal v lékárně v Lanžhotě, **Mgr. Jan Stráník**.

Připomeňme, kolik zdravotních sester pochází z Lanžhota. Jsou platnými pomocnicemi svých lékařů, ale často je také vyhledáváme a hledáme pomoc u nich doma. Nikdy pomoc neodmítnou. A tak díky – **Radmile Meluzinové**, **Marii Petrlové**, **Renatě Balgové**, **Janě Drozdové**, **Břetislavě Bartošové**, **Jarmile Hřibové**, **Janě Dědkové**, **Věře Esterkové**, **Viere Holobrádkové**, **Blance Klemesové**, **Michaele Kolajové**, **Květoslavě Kosíkové**, **Ivaně Sítkové**, **Libuši Uhrové**, **Věře Turečkové**, **laborantkám Světlušce Mlýnkové**, **Janě Hrubé** a **Bronislavě Urbánkové**. Můžeme také vzpomenout

na dlouholetou zdravotní sestru a porodní asistentku Ludmilu Koskovou, která je nyní v Kanadě. Omlouvám se, jestli jsem na někoho zapoměla.

K vyprávění o zdravotnictví patří i péče o naše seniory. Zásahu na výstavbě Domu s chráněnými byty má vedení a zastupitelstvo města, které pochopilo nutnost postarat se o lidi, kteří nemají příbuzné, nebo potřebují tuto pomoc z jiných důvodů. V říjnu 2006 se Dům začal stavět firmou Mikulica a v listopadu 2007 bude dohotoven. Částkou přes 19 milionů pomohla Evropská unie. 27 obyvatel získá důstojné prostředí k životu. Podrobněji o tom bude jistě informovat zpravodaj až po otevření Domu.

Chtěla bych ukončit lékařským **LEGE ARTIS** – všechno podle vědy.

Vlasta Ciprysová

Máme ji doma?

Znalost základního zdravotnického materiálu a jeho použití při poskytování první pomoci patří k důležitým znalostem člověka vyspělé kulturní společnosti. Neměli bychom se na plnění tohoto úkolu dívat jako na nutnou nepříjemnost, ale jako na užitečné rozšíření znalosti.

Naše domácí lékárnička by měla obsahovat:

Anopyrin, Septonex, lék proti průjmu Endiaron, na překyselený žaludek Tums – žvýkací tablety, Panadol – proti bolesti a teplotě, přípravky na spáleniny Feniderm a Repelent, proti nevolnosti Torecan, obinadla, vatou, náplasti, trojčipý šátek, zavírací špendlíky, teploměr a nůžky, (zásyp, Alpu podle uvážení).

Lékárnička má být vždy na očích, ale z dosahu dětí.

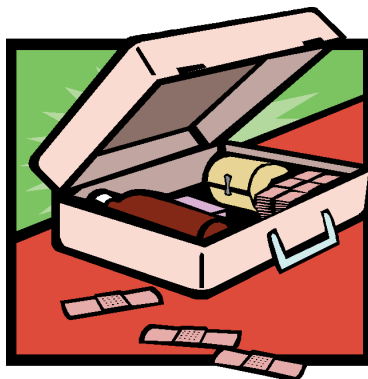
Doplnění záleží na každém z nás. Prošlé léky odevzdejme do lékárny. Zranění a větší bolesti nechejme lékařům. My poskytneme opravdu jen první pomoc.

Vlasta Ciprysová po konzultaci s MUDr. Špánikovou

Tel. číslo - MUDr. Špániková: 519 336 200

- Záchraná služba: 155

- Nemocnice Břeclav: 519 315 111

ZAHRÁDKÁŘI NA CESTÁCH aneb CESTA K MASARYKOVI

V sobotu 23. června uspořádala ZO ČZS v Lanžhotě pro své členy i ostatní příznivce autobusový zájezd se zaměřením na vinaře a přátele vína po slovácké a malokarpatské vinařské oblasti.

Na první zastávce jsme zavítali do rodinného vinařství Štěpána Maláníka v Mikulčicích. Pan Maláník nám představil své vinařství, záměry a filozofii. Dozvěděli jsme se, že je členem sdružení vinařů Collegium vinitorum. Víno vyrábí vesměs z hroznů vlastních a klade důraz na šetrné zpra-

covávání při použití řízeného kvašení, aby víno zůstalo co nejvíce přírodním nápojem. Po následující degustaci zřejmě celé odrůdové skladby jsme se shodli, že jeho vinařský záměr jde správnou cestou, na které se mu určitě daří.

Po přesunu na Slovensko bylo naší další zastávkou vinařství Pavola Šulana v Ružindole u Trnavy. Čekala nás příjemná atmosféra starého sedláckého stavení, ve kterém vinařství provozuje. Část exkurze se odbývala na stylově upraveném dvoře v příjemném chládku pod pergolou, po které se vinuly keře bohatě obdařené hrozny stolní révy. Pavol Šulan vedle vína z vlastní produkce vyrábí víno z nakoupených hroznů jak z malokarpatské oblasti, tak z jihomoravské i nitranské vinařské oblasti.

Po této návštěvě a obědě v Trnavě, kde jsme si trochu oddechli procházkou po městě, či návštěvou muzea, bylo poslední zastavení ve firmě Víno – Mäsaryk ve Skalici. Provozovna se nachází v objektu bývalého městského pivovaru. Jak provoz, tak i společenské místnosti nabízejí příjemné starobylé prostředí. Firma vyrábí vína

z vlastních i z nakoupených hroznů. Kromě malokarpatských hlavně z oblasti jihoslovenské, z rajonů strekovského, galantského či hurbanovského. Mezi třiceti vzorky, vesměs vynikajících vín, patřily k nejzajímavějším novošlechtěnce odrůdy Mília – bobulový výběr, či polosladký Dunaj z cibébového výběru, který byl šampionem Pezinských vinných trhů a získal i zlatou medaili na Agrovínu 2007.

Podle ohlasu účastníků můžeme konstatovat, že se zájezd opět vydařil. Mohli jsme srovnat tři vinařství, každé se svou vlastní filozofií, ale v konci s výbornými výsledky svého snažení.

Jaroslav Třetina

Výlet na Slovensko

27.6. se uskutečnil výlet na Slovensko, který pod vedením Marie Uhrové pořádal Svaz tělesně postižených v Lanžhotě.

Hlavním cílem bylo neznámější slovenské lázeňské město Piešťany, kde se léčí nemoci pohybového ústrojí. Tady jsme strávili nejvíce času procházkami po lázeňských uličkách a zákoutích, poobědvali jsme a některé z nás projely celý lázeňský areál lázeňským vláčkem – moc krásná projížďka.

Cestou do Piešťan jsme vystoupali na vrch Bradlo (543 m), který se vypíná nad městem Brezová pod Bradlom a patří k nejpamátnějším místům na Slovensku. Zásahu na tom má impozantní bělostná mohyla, postavená za první republiky na památku tragicky zesnulého Milana Rastislava Štefánika – jednoho ze tří „otců zakladatelů“ Československé republiky, který představuje nej-

významnějšího rodáka kopaničářského kraje. Z vrcholu památníku se nám nabídl úchvatný pohled na nádhernou krajinu.

Na zpáteční cestě jsme se neplánovaně zastavili na středověkém hradě Devíně, který je dominantou stejnojmenné obce, rozkládající se poblíž soutoku Moravy a Dunaje. Své jméno dostal podle slovanského knížete Rastislava Dowiny, který zde vládl v 9. stol.

Devín nebyl donedávna přístupný, teď je vše opraveno, hodně věcí se tam vybuďovalo a stále se budují další:

stánky s občerstvením, penziony apod. Stojí tam památník těm, kteří nebyli úspěšní při ilegálním opuštění republiky v době totality. I zde bylo co obdivovat.

Pro ty, co ještě nikdy nenavštívili „Mariathal“ (obec Marianka), byla poslední zastávka na tomto mariánském poutním místě, kde stojí překrásný kostelík.

Vše rychle uběhlo, počasí nám přálo – bylo tak akorát – žádné vedro, ani dešť. Paní Marii Uhrové patří dík za skvěle zorganizovanou a uskutečněnou akci, za její obrovskou trpělivost.

A.M.

VZPOMÍNKY POD JIZVAMI

- závěr -

Teprve z nadhledu mnoha desetiletí může člověk zaměřit neuvěřitelně rozměrná a duhovitě klenuté rozpětí Času i oněch tragických příběhů, jímž jsem dal v minulém zpravodaji název VZPOMÍNKY POD JIZVAMI. Dnes přicházím s jejich prologem, vrcholným vzepětím a epilogem.

ÚTERÝ, 8. prosince 1936. Na dvoře před pekárnou mistra Jana Hrnčíře v Břeclavské ulici si hlouček výrostků prohlíží revolver (nebo snad pistolí?). Už se neví, kdo zbraň přinesl. Ani to, k jaké „hře“ (jestli vůbec k jaké) posloužila. Jisté je jen to, že naposledy se ocitá v ruce **Františka Uhra – Pavlíka ze Záhumní uličky**. Příští rok v únoru mu bude šestnáct, ale, bohužel, nebude. Mladík, v přesvědčení, že zbraň není nabitá, si z legrace přiloží její hlaveň ke spánku, „jako“ že se zastřelí. Mladíci kolem se smějí. Když však František stiskne spoušť, všem se zazdá, jako by vystřelilo dělo. Hlava jejich kamaráda se okamžitě zakrvaví a jeho tělo se zhroutí na zem. V zděšení a panice ukáže chladnou hlavu už šestnáctiletý, fyzicky zdatný **Vojta Tuček – Vrydek**, také

ze Záhumní uličky. Přehodí si kamarádovo bezvládné tělo přes rameno a Hrnčířových humnem, přes Bendových jamu a Súhrady spěchá s ním k měšťance. Tam, v rohovém domě (dnes v majetku Františka a Boženy Slámových), má ordinaci paní doktorka. (Brzy ji po ní převezme doktor Kepák.) Její diagnostický výrok je jednoznačný: **průstřel lebky, smrt okamžitá...** Tragedie sevře lanžhotský lid v pěsti hrůzy. Kdo z něho by však pouze tušil, kolik hrůzy hrůz je teprve čeká ani ne za deset let, vždyť se přece končí rok letních olympijských her, které pro sportovce celé planety bombasticky velkolepě uspořádalo Hitlerovo nacistické Německo! Nešťastný **František Uher – Pavlík už této strašné budoucnosti vstříc nepůjde...**

NEDĚLE, 27. května 1945. Lanžhotský kostel je stále ještě bez dělostřelectvem Rudé armády ustřelené věže. A přece do něj míří svatební průvod. Liduška Turečkových z náměstí se vdává za Tonda Švirgu z Komárnova. Budova radnice u kostela je částečně kasárnou. Sídli v ní a na „strožocích“ i přespává ozbrojená posádka pořádkové pomocné stráže, sestavená z místních mladých mužů, věkem kolem dvaceti let. Mají občany chránit před násilnostmi i rabováním. Mladíci už čekají u kostela na svatebčany, aby na oslavu nevěsty a ženicha vypálili do vzduchu několik ran z pušek, prostě salva jak se patří. Jako odměna je nějaký ten litr vína nemine. Už pokoštovali, když se vrátili do radnice na své „strožoky“.

Jeden z nich, dvacetiletý **Josef Ciprys – Rataj** (přezdívka značí orač) z **Lesíčkové ulice** se v rozvernosti obnaží na tom nejintimnějším místě těla muže. Tak trochu klukovsky provokuje. Třidvacetiletý **Antonín Fojtík – Havlík** (po mamince Havlové) z **Kradlova** Jožku s namířenou puškou vyzve, aby si, jemně řečeno, přirození zahalil, jinak že mu je ustřelí. Když Jožka neuposlechne, Tonda, v přesvědčení, že při oslavě salvě vystřelil v pušce všechny náboje, se slůvkem „pař!“ stiskne spoušť. Puška vysloví něco jiného. Výstřel – a genitálie Jožky se okamžitě zalijí krví. Přivolaný doktor Kepák mnoho nezmuže. A každý jiný s ním. Na druhý den, **v pondělí 28. května 1945**, Josef Ciprys – Rataj umírá.

A co nešťastný střelec? Pamětníci říkají, že chřádl pod výčitkami vlastního svědomí, ale i pod výtkami příbuzných zemřelého kamaráda. V březnu 1947 náhle umírá v nemocnici u sv. Anny v Brně. Kostelník Jan Straka z Komárnova si do své a jím vedené knihy pochovaných zapisuje: **30. 3. 1947 – Antonín Fojtík.** A jako poznámku připojuje: **Bartošek, stárek u Vedralů...** Proč Bartošek a ne Havlík, na to jsem nepřišel. Ale to v tragédii tohoto příběhu nemá žádný význam.

Prst na spoušti jakékoliv zbraně není nikdy žádný špás. Ani tenkrát, kdy si tu zbraň pronajala válka...

NEDĚLE, 29. září 1963, dopoledne. Paní Rozálie, manželka Martina Trčky od zámečku se ubírá na lanžhotské nádraží. Na vlak. Má v úmyslu zajet do Lednice na návštěvu k příbuzným. Toho dne se jí však nedočkájí. Kdo ví, o čem cestou přemýšlela. Asi už se nevracela vzpomínkami k tragické smrti jejího prvního synka, devítiletého Miloška, kterého spolu s dalšími roztrhala mina u Matýskových, v neděli 14. dubna 1945. Uběhlo už mnoho let a navíc v červnu 1947 porodila druhého syna, Janíčka. Už je mu šestnáct let a učí se klempířem. Ráno jej přemlouvala, aby se vydal do Lednice spolu s ní. Nechtěl, že ho čekají kamarádi, půjdou do lesa ke Kučovanisku... Když dorazí Rozálie na nádraží, panuje tam jakási vyděšenost, která při spatření paní Rozálie vyvrcholí u nádražáků otázkami, na její hlavu dopadajícími: „Ná, co tady děláte? Dyt vy nic nevíte? Jak to, že nejste u něho?“ Paní Rozálie se zhroutí, až všechno pochopí, zrovna jako tenkrát v pětačtyřicátém. „Bože, to snad nemože byt pravdú?“ zavycítá...

Půl hodiny před tím se skupinka kluků u závor na trati za mostem přes Kučovanisko shlukla kolem jejich nejstaršího kamaráda **Jendy Trčky od zámečku**. Zase, jak s oblibou „pauzovali“ podél železniční trati, při pátrání po zapomenutých pozůstatcích druhé světové války, něco našli. Má to v rukách Jenda. Granát? Mina? Odežene od sebe kamarády a když jeden z nich zavolá, aby to raději zahodil, uposlechne. Dost pozdě. Když **ta věc** opouští jeho levou ruku, vybuchne! Utrhne mu

ji v zápěstí, otřepí konce prstů pravačky, z těla, včetně tváře, mu bude vyjmuta sto dvacet střepinek a ohnivý záblesk exploze mu poškodí zrak. Do smrti bude nosit silné dioptrické brýle...

Teď leží v krvi. Kluci jsou vydešeni. Ale když našťěstí právě se blíží od Brodského vlak, jeden z chlapců jej zastaví. Naloží Jendu – a potom už všechno dostane rychlý spád... Jenda kupodivu přežije. Klempířem se nestane, ale ožení se s dívkou ze Slovenska. Dají život dvěma chlapcům a dvěma dívkám. Jenda je invalidní důchodce. Moc kouří. Ironií osudu na „apríla“ roku 1986 jako devětatřicetiletý umírá. Na rakovinu...

Ano, je to tak: **Jizvy zavírají rány, ne však vzpomínky!**

Jož. Uher

Zelená perla - největší přírodní skvost Podluží

Lesní komplex Soutok pod Lanžhotem je oprávněně řazen k nejvýznamnějším lesnickým a přírodovědným lokalitám střední Evropy. Že je od roku 2003 součástí Biosférické rezervace Dolní Morava, a ocitl se tak zároveň ve vybrané společnosti dalších 500 biosférických rezervací (BR) celého světa, není vůbec náhoda. Tato výjimečná území světa ale nejsou charakterizovaná jenom přírodními hodnotami!

Důležitým povinným prvkem každé BR je přítomnost člověka a jeho aktivity v krajině. Základním úkolem každé BR je ochrana přírodní a kulturní různorodosti. Jinak řečeno, BR není jen na ochranu přírody, ale ve stejné míře se musí věnovat i ochraně kulturních jedinečností oblasti. Dlouhodobým hlavním cílem je pak hledat a najít vyváženost mezi krajinnými aktivitami člověka a co nejlepším stavem přírodního prostředí, pro který se vžil pojem trvale udržitelné hospodářství (TUH). Lesnictví a lesní hospodářství je oborem lidské činnosti, který je k naplnění představ o tom, jak by TUH mělo vypadat, zřejmě nejbliže.

Lesnictví na Soutoku jako řízená odborná činnost má tradici delší než 250 roků. Dnešní podobě lesů s převahou dubů a jasanů a s dubovými solitéry na loukách vděčíme Liechtensteinům. Ti provedli velkorysý program přeměny původního měkkého lužního lesa s převahou vrby, bílých topolů a babyky na současný tvrdý luh, charakterizovaný hlavně dubem letním a jasanem úzkolistým.

Jelikož Soutok představuje nejucelenější lužní komplex lesů a luk z celé republiky, nebude na škodu si některé jeho hlavní vlastnosti přiblížit v číslech:

Výměra lesních porostů je 3.489 ha. Celková dřevní zásoba je takřka 1 milion m³! I když každoročně „naroste“ 32.000m³, vyteží se jen asi 28.000m³. Ročně se obnoví 60 ha lesa. Výměra mladého lesa do 30 roků je 850 ha, což je 25% z celkové výměry. Lesů, které mají věk mezi 31 a 80 roky je 1.080 ha, což je 31% z výměry lesů. Nejstarších lesů ve stáří 81 a víc roků je 1.490 ha, tedy 43% z celkové výměry. Nejvíce zastoupenými dřevinami jsou dub (41%), jasan (29%), topoly (13%), vrby (4%), olše (3%), javory (3%), habr (2%), ostatní dřeviny 3%. Celkově se ale na Soutoku nachází více než 30 druhů dřevin. Podle posledních výzkumů, které provádí Lesnická fakulta Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně, nejsou ani největší stromy na Soutoku starší než 250 roků!

Další zajímavostí je, že Soutok je zároveň obora na jelení, daňčí a černou zvěř a plochou 4.480 ha je největší oborou ČR.

Poslední dobou se o Soutok ve zvýšené míře zajímají ochranáři. Jejich provolání ale nejsou vždycky korektní. Jestliže někdo veřejně vyhlásí poplašnou zprávu o tom, že do několika let dojde ke zničení většiny starších porostů, pak je to velmi neodpovědné. Lesní zákon už více než 250 roků přísně dbá, aby k něčemu podobnému nedošlo. Lesníci pod hrozbou těch nejpřísnějších sankcí

například nesmějí vytěžit ročně víc, než přiroste! To, co vytěží, musí nahradit novým lesem takové kvality, která bude růst déle než 100 roků. Jestliže se les obnovuje na živinami bohatých náplavách, je logické, že se musí pro vysazované nebo vysévané mladé lesní porosty připravit takové podmínky, aby v konkurenci bylin a rychle rostoucích druhů dřevin obstály.

Kdo to ví lépe, než mnoho občanů z Lanžhota, kteří po generace v lesích pracují a vědí, kolik práce to je, než vyroste lesní porost do výšky člověka, kdy již odolá konkurenci prostředí lužních stanovišť. Na lesní komplex Soutok je nutné se dívat i pohledem hospodáře. Pěstovaný les je určen ke smýcení, neboť poskytuje obnovitelnou přírodní surovinu. Jestliže se v některé části lesního komplexu vytěží dospělý porost, má v jiných částech náhradu nejméně tak krásnou. V moci lesního hospodáře je, vybrané části nechat jako vzorek, kde lze studovat složité děje přírody. Lesníci byli od prvopočátku vzniku své profese nejpřísnější ochránci přírody. U nás jsou důkazem národní přírodní rezervace Ranšpurk a Cahnov.

Že se v lužním lesním komplexu Soutok daří i přírodě, o tom mohou podat důkaz ti, kteří za všechny ostatní zástupce říše živočišné i rostlinné, z výše svého majestátu a dostatečného nadhledu již řadu let kontrolují, co se zde děje. Jsou to orli. Jak orel královský, tak i jeho bratranec orel mořský říkají, že se jim zde líbí a nemají nic proti tomu, co se v lesích jejich království odehrává. Naopak! Rozhodli se, že zde zůstanou natrvalo a vedou k tomu i své potomstvo. Není snad toto nejpádnější důkaz toho, že území je spravováno dobře?

15. 8. 2007

Jan Vybíral, Ředitel BR Dolní Morava, o. p. s.

KDY SE Z „PŘISTĚHOVALCE“ STÁVÁ LANŽHOTČAN ?

Stalo se pěkným zvykem, že v našem zpravodaji pravidelně uveřejňujeme příspěvky o zajímavých osobnostech Lanžhota, ať již současných, nebo těch, kteří už mezi námi nejsou. Bývají to Lanžhotčané, kteří něco dokázali, něco umí, co obohacuje nejenom je, ale také ostatní spoluobčany.

Tentokrát Vám představujeme Mgr. Milana Kocmánka, učitele a kreslíře vtipů. A protože není Lanžhotčan rodilý, zeptala jsem, jestli se cítí být Lanžhotčanem. „Když jsem se v roce 1987, ještě jako přítel své nynější manželky, poprvé zúčastnil stavění máje, řekli mi tehdejší stárci, že se

Lanžhotčanem stanu poté, když desetkrát postavím máju. Máju jsem stavěl již dvacetkrát, takže už su Lanžočan dvakrát“, říká Milan Kocmánek a podle jeho kreslených vtipů, na kterých se dost často objevují lanžhotské motivy – např. věž kostela, je to znát. Na otázku, zda se cítí být více učitelem, nebo kreslířem, odpovídá, že tak půl napůl, i když jeho hlavní profesí je učitelství a tomu také samozřejmě věnuje více času. Kreslení věnuje asi 5 – 6 hodin týdně. Typickou postavíčkou na jeho obrázcích je postava vousatého vesnického staříka ve „zmijovce“ a s nápisem JAK PUMA na tričku. K jejímu vzniku autor uvádí: „Figurka měla původně pouze nápis PUMA, protože jsem chtěl, aby venkovský původ postavičky kontrastoval s „velkým světem“, který ji obklopuje – proto ono značkové tričko na venkovském dvorku. Jak šel čas a figurka se stále více zabydlovala v místním prostředí (nejraději ve vinných sklípčích), tak nějak samovolně přibýlo ono typické „JAK“. Nejstarší kresba s touto figurkou už v její současné podobě, kterou jsem našel ve svém archivu, pochází z roku 1994.“

Milan Kocmánek pochází z Moravských Budějovic, v Lanžhotě žije od roku 1988, kdy se oženil s Ivou Zonygovou, se kterou se poznal na studiích. V rodině tak byli najednou tři učitelé. Kdo ví, jestli budou v učitelské tradici pokračovat i jejich synové?

První obrázky s humornou tematikou začal kreslit už na gymnáziu, ale tenkrát je ještě nikde nepublikoval, bylo to spíš pro pobavení spolužáků. Intenzivně kreslit vtipy začal od roku 1990. Svou „kreslířskou kariéru“ odstartoval ve vizovickém nakladatelství TRNKY-BRNKY, se kterým spolupracuje dodnes a pod jehož hlavičkou vydal 4 knihy kresleného humoru. Dále svůj kreslený humor pravidelně publikuje v regionálním týdeníku NOVÝ ŽIVOT, v časopise SPORTOVNÍ RYBÁŘ a v Týdeníku ŠKOLSTVÍ, kde spolupracuje se svým kolegou Leopoldem Králíkem. Vtipy se školskou tematikou se už také dočkaly souborného knižního vydání. Mgr. Kocmánek měl také mnoho výstav v různých městech celé republiky (Břeclav, Mikulov, Brno, Praha, Sobotka, Moravské Budějovice...). Také v Lanžhotě měl již dvě výstavy, a to v roce 1991 a 2000. Jeho nejoblíbenějším autorem kreslených

„TO JE TADY V LANŽHOTĚ STARODÁVNÝ ZVYK - VĚDYCKY
V SOBOTU PŘED HODY STAVÍME RUČNĚ MÁJU!“

Obal knihy *Ve věně je sranda*

vtipů je Vladimír Renčín. Na pravidelně kladenou otázku - kde bere inspiraci - s úsměvem odpovídá, že prostě ze života, z toho co kolem sebe vidí, ale dnes už i cíleně o vtipu přemýšlí a dokonce mu někdy radí i jeho synové.

A protože Milan Kocmánek je učitel, zeptala jsem se ho, jestli si myslí, že dnešní děti jsou jiné, než bývaly dříve, jak se rádo tvrdívá. Odpověděl velmi pravdivě: „Děti jiné nejsou, jsou stejné jak bývaly dříve, chovají se tak, **jak jim to umožňuje společnost**“. Tak k tomu není co dodat.

Troufám si za všechny spoluobčany popřát Mgr. Kocmánkovi hodně humorné inspirace v jeho tvorbě.

Jaroslava Bartošová

Knižní a souborné publikace Milana Kocmánka:

Něco na zahrátí

Zas jak puma

Vyvalte dudy!

Pod plnou parou vpřed!

IN VINO VERITAS

Vonásek k tabulí!

CHODSKÉ POHÁDKY

VE VÍNĚ JE SRANDA

(TRNKY-BRNKY Vizovice)

(kalendář 2000, TRIO Břeclav)

(spoluautor L. Králík, souborné vydání kreslených vtipů z Týdeníku Školství, DICTUM Praha)

(knižní ilustrace, CARPE DIEM Brumovice)

(souborné vydání vtipů s vinařskou tematikou, CARPE DIEM Brumovice, září 2007)

PTAČÍ VĚRNOST

My starší, žijící v Lanžhotě od narození, vnímaví ve vztahu k přírodě, nepotřebujeme nějaké hlubší ornitologické znalosti k poznání, co z ní, oproti časům našeho dětství zmizelo, nebo čeho v ní k naší až úzkostí ubývá. Tak třeba z ptactva, které od nepaměti patřilo do našich ulic, humen, dvorů, chlévů, maštal a stájí – **v l a š t o v k y !!!** Ano, ty tři vykřičníky platí právem. Protože **jiříčky**, jejichž početnost taktéž velmi klesla, mezi vlaštovky nepatří. I když k stavbám uzavřených hnízd mají zatím dost míst, by i z nich lidmi zapuzovány. Z důvodů estetických.

Oproti nim **vlaštovky** jsou na tom se **stavebními místy a povoleními** kriticky špatně. Jen si zkuste spočítat, kolik u nás ještě existuje pro vlaštovky přístupných chlévů, maštalí, stájí nebo vrátnic – podjezdů s trámy!

Jednou z mála vzácných výjimek jsou chlévy **u sester Marie a Ludmily Uhrových, po tatíčkově řečených Venclůvek** u starého mlýna. Počet generací vlaštovek, které se k nim možná už ve **stoleté kontinuitě** (nepřetržitém trvání) s úžasnou neomylností a věrností vracejí, může jít do stovek! V povětrnostně příhodných rocích, jakým je třeba ten letošní, vyvedou mladé i dvakrát! Kolika vlaštovkám byla tedy usedlost Václava Uhra – Vencla, jeho předků i potomků, z nichž uvedené dvě ženy patří mezi poslední, rodnou kolébkou, domovem dražším jim než ten v teplých krajinách? Jakou kroniku by nám o tom všem sepsaly, kdyby byly s to? Kroniku, ve které bychom

marně hledali nenávist, závist, vraždy, loupeže, válku – toto všechno lidstvu tak vlastní!

I v osudu vlaštovek Venclových od starého mlýna se jednou naplní smysl a pravda jedné z mých, tak zvaných **pomněnek do duše, že „Smysl má jenom to, co má sílu pokračovat!“** Při vší účtě k síle pudu vlaštovek, i ony jednou dolétají...

Nebude záležet toliko na nich, ale i na nás, na lidech, kdy a jak k tomu dojde.

- ulka -

STRÁŽE

V nářečí **S t r á ž a**. Na domě s obchodem „U Jeřábků“ na Kostické ulici je uchován nápis **NA STRÁŽI. Stráže**, resp. **Stráža** (na Strážách) byly oblastí polí mezi měšťankou (jih) a železniční trať (sever) a mezi silnicí do Kostic (východ) a cestou od Kamenného kříže po závoře na železnici (západ).

Stráže – Stráža je název prastarý. Vzešel ze skutečné existence **strážního – signálního** postu. Jeho smysl spočíval v tom, že v časech vpádů různých nájezdníků z Uher za řekou Moravou hlídka na Stráži, varovaná jinou dole na břehu Moravy, zapalovala mohutně kouřící hranici, aby o blížícím se nebezpečí varovala další strážné, směrem do nitra Moravy.

Ještě než se započalo se zástavbou rodinnými domky, bývaly Stráže charakteristické dlouhými, úzkými poli „od cesty k cestě“. Na nich někteří majitelé, jako např. moje stařenka, vysazovali ovocné stromy, samozřejmě tradičně vysokokmenné jabloně, hrušně anebo třešně srdcovky. Nebylo lepších, jaké jsem kdy pouštěl přes jazyk. Nebo to snad bylo skromností mé generace?

Možná, že jednu z těch posledních **stařenek jabloní**, štědře rozkvetlou, vyfotografoval v dubnu letošního roku Jožka Tureček. Dnes (22. července) je plná jablek, bohužel značně opadávajících, a co více, víchř s průtrží mračen z podvečera letošního 2. července, jí nalomil jednu mohutnou haluz: opírá se jí o půdu a snaží se zajistit plodům dozrání. Snad jako příklad nám, lidem!

A není bez zajímavosti i to, že jeden z uzavírajících úspěšných záťahů při podzimních honech na zajíce se uskutečňoval také právě na Strážách.

Naši předkové, kteří nás opustili v polovině minulého století, a mnozí z nich na Strážách orali a seli a sklízeli úrodu, vážíce si každé brázdě a každého zrna, určitě by současné **Stráže** už nepoznali: nová, moderní lanžhotská čtvrť s ulicemi Vinohrady, MUDr. Kepáka, J. Gagarina (nad tímto jménem by dozajista kroutili nechápavě hlavami), Krátká, Školní, Sadová a posléze i přece jenom ulice Stráže. A těch aut!

Jak říkám: nic nemá sílu přetrvávat. Kdo ví, jakými budou Stráže za sto či pět set let. Věřme, že na nich už nikdy signální varty nevzplanou, aby se Stráže vrátily ke svému původnímu poslání.

Text: Jož. Uher

Foto: Jožka Tureček

POVĚST O LANŽHOTSKÉM ZNAKU

Článek od J. Uhra o Strážích mne inspiroval k zveřejnění pověsti o lanžhotském znaku, která se k oblasti Stráží také váže. Tuto pověst v roce 1982 upravil a sepsal podle dokumentů Františka Bystřického Jan Petrla. Určitě v mnoha rodinách tato pověst je, protože se rozdávala při otvírání Muzea na Komenského ulici. Ale mnozí ji možná neznají. Tuto pověst často čtu dětem při školních besedách a vždy se setkám s velkým zájmem. Děti, ač jindy neposedné, při čtení pověsti ani nedutají. Tak tedy poslouchejte i vy:

Pověst o lanžhotském znaku

To byla taková pověst o naší obecní pečati, ale já už si ju myslím nebudu moc dobře pamatovat, protože mi bylo ale osn roků, když náš stařeček umřeli a včítl je mi pětaosndesát. Ale šak si s teho vyber, co chceš!

Mělo sa to stat před velice moc rokama. Tehdáž vtrhli na Moravu jacísi Turci, či vlastně Tataři to byli, a kam sa vrhli, všady zabíjali lidí, podpalovali chalupy, obilé pobrali, dobytek odehnali a chytali aj děvčiska a mladé robky a gdesí za Dunajem jich prodávali na jarmaku tak jak ovce.

Ludé by sa aj byli bránili, ale ty Tataři sa rójili jak komáři, když opadne svatojánská voda, a tak skázali po kurýroch královi, aby posbíral vojsko a došel jim pomoct.

Král nemeškal a hned poslal svojich generálů z nekolci patalijónama a aj on sám tahel s velkým vojskem za nima. Keď ale došli k tym Tatarom a viděli kolik je jich, tak sa zlakli a stáhli sa na takový kopec, že počkajú, až dojde král s tyma jeho vojáci.

Enomže Tataři už jich zhlédli a hned ten kopec ze všechnych stran obstúpili a začali na nich šturmovat. Generáli když viděli, že je zle, necháli zatrubit „zumgebet“ a všecí sa moseli modlit k panence Marii o pomoc.

A panenka Maria pomohli.

Když si už Tataři mysleli, že mají vyhráté, pustila na nich hromy a blesky a takový šupák, že jak lézli do teho kopca, tak jim začaly ujíždát nohy a za chvílku jeli po řítách aj po břuchách důle kopcem. A ty druzí, co eště nezačali vylézat, když viděli, jak sa z teho kopca kličú a v kotrbencách kotulajú důle, padačky utekali přeč, aby byli co najdál. Do teho došel akorát král s tyma jeho vojáci, a tak ani neměli moc práce a za chvílku bylo po všeckém.

Tataři, co ostáli živí, poutekali kam kerý, ale za chvílku už sa zas začali bargde slézat jak přespolní pacholci, když sa pobíjú na hodách, a baraj byli porazení, ešče nedali pokoj a jak sa jich zešlo pár dohromady, hned zas zbíjali, pálili a mordovali, tak jak před tym.

Král aj s tyma jeho gereráli došli na zámek do Břeclavi a tam měli velikú trachtu, že jako vyhráli. To ale nevěděli, že oni už sa zas dali dokopy hen gdesí u Senice a že už zas tahnú proti nim.

A tehdy držali Lanžočani (ale to sa ešče menovali ináč, enomže stařeček si nemohli spomnět jak) takovou službu, že vartovali kolem Moravy ke Gbelským lúkám, gde byl brod. Kúsek od teho brodu měli na samém vršku najvyššího dubu udělaný takový štent a na tem sedávali většinu mladé chlapčiska, protože tych starších a věčích by ty slabé halúsky neuněsly, a dávali pozor, esli snád nejedú nejací raubíři, lebo vojáci, co by sceli zbíjat.

Ten chlapec, co tam byl akorát ten deň, měl oči jak ostříž a hned jak sa trochu rozednilo, zahlédel až gdesi u Gbel mračna prachu a v něm sa sem tam oblyskovaly šable a kopí. Tak ten jistý už na víc nečekal a jak měl v takovém hrnci, spraveném jak kadilo proti komárom, řežavé uhlíky, tak jich eště rozfúkal a přiložil na ně bylinky, co dávají hodně dýmu.

To ale nevěděl, že před tů kavalérijů, kerů v dálce zahlédel, vyjeli ešče za tmy tací vyzvědači, kerym ukázal cestu přes brod jakýsi cigán z Čárů, a tak ten kůž z dubu zahlédl v Lanžotě na Strážách, ale z blízka aj vyzvědači a ti nemeškali a vystřelili na teho pacholicka tolik šípů, že přes ně nebylo ani nebe vidět.

Na Strážách hned, jak zahlédl kůž z dubu, zapálili připravenou velikú kopy slámy a sena a jak sa rozhořala, naházali na ňu tych dýmových bylin, a tak enom chvilku potem co ten mrtvý chlapec spadl z teho dubu, dověděli sa lidé v okolních dědinách, ale aj na břeclavském zámku, že idú Tataři.

Zatym co lanžocké ženské s děckama a staří posbírali, co mohli, a aj s dobytken utekli na Barvinkový hrůd, lebo přes Plésku na Kazúbek na Starý kvartýr (Pohansko), lebo na Dlíhý hrůd, gde sa za takových nájezdů skovávali, chlapi pochytali, co kerý měli: čagan, vidle, sekery, ale aj oščepy, kopí, šable, kyjáky, meče a luky ze šípama a čekali na nepřítela, kerému sa buď postavili v poli, lebo sa bránili za hradbama, kde byli hodně silnější.

No a tak tam čekali aj tehdy a mysleli, že jim dojde pomoct zemská hotovost, kerá bývala na břeclavském zámku. Enomže sa stala veliká krpa. Zabítý chlapec nemohel dojít říct, že před tů velikú hordů, kerá je ešče daleko, ide pár vyzvědačů, a tak chlapi, ked jich viděli přecházet Štvrty járek a vyhlédat z lesa, vyrazili proti nim. – A to sa nemělo stat.

Vyzvědači cůfli, chlapi sa chceli před králem pochlapit, a tak jich pronásledovali. To ale nevěděli, že král aj s generáli a skoro všeci vojáci sa po tej trachtaci, co trvala skoro až do rána, nemožů jaksí pozbírat, a tak v lesi u Žlutého jazera narazili na celú silu Tatarů a tym sa neubránili.

Tataři vyvrátili hradíško, splundrovali a vypálili celú osadu a aj nekeré okolečně a šturmovali aj na břeclavský zámek. Ale to už sa královské vojsko trochu zvetilo, a tak jich odrazili a hnali jich až za Moravu.

Mrtvych lanžockých obránců, co ostáli za Štvrty járkem, pochovali tam, co padli, ale chlapca, kerý dal první znamení a kerý tak zachránil hodně lidí aj majetku, ale aj králove vojsko, tak něho samého, doněsli vojáci aj s dubovýma halůzkama, keré ustřelené tatarskýma šípama spadly na jeho mrtvé tělo.

Král sa před chlapcem poklonil, vzal jednu halůzku ze třema žaludama a rozstřilanýma listama a položil ju na štít, červený od chlapcovej krvi ...

A to je náš obecni znak: zelená dubová ratolest s pahýly listů a se třemi zlatými žaludy na červeném poli, původně snad gotického štítu.

Tři zlaté žaludy symbolizovaly privilegia udělená městečku, které vzniklo nad původním hradíškem, zdecimovanou osadou **STRASSOVICI** – Strážovice, o níž se zmiňuje ve svém spisku z r. 1131 olomoucký biskup Jindřich.

Podle J. Petrly

Teď se možná zeptáte, jak to, že náš znak vypadá jinak, než je uvedeno v textu. Na to jsme se zeptali Mgr. Milana Kocmánka, který náš nový znak nakreslil.

Současný oficiální znak města jsem vytvořil v devadesátých letech na základě zadání tehdejšího obecního úřadu poté, co parlamentní heraldická komise (která jako poslední instance schvaluje přidělení znaku) zamítla návrh, který přesně vycházel z výše uvedené pověsti (kdo byl jeho auto-

rem, nevím). Návrh byl vrácen k přepracování s komentářem tehdejšího ředitele Okresního archivu v Mikulově Emila Kordiovského. Tento komentář byl v podstatě přesným návodem, jak by měl náš budoucí znak vypadat při dodržení platných heraldických norem - včetně velikosti, tvaru, obsahu a barevného provedení. Podoba současného znaku se neodvozuje z pověsti, ale z nejstarší dochované pečeti obce Lanžhot. Nový návrh, který respektoval výše uvedené připomínky, již byl schválen a je tedy od roku 1995 používán v té podobě, jak ho známe dnes.

Novinky z mateřinky

Vážení spoluobčané, když budete číst tyto řádky, budeme mít začátek školního roku za sebou.

Takže pár informací:

V tomto školním roce začínáme pracovat podle „Školního vzdělávacího programu“, který nese motto: „Kamarádi, pojďte k nám zblízka nebo zdáli, pohrajem si celý den, zkuste si to s námi“, a navazuje na projekt, podle kterého jsme pracovali, „Roční období v lidových tradicích“.

Otvíráme opět čtyři třídy – tři s celodenním a jednu s dopoledním provozem a počtem 112 dětí. Zahajujeme provoz v 6.00 hod. a zavíráme v 16.00 hod. Děti se scházejí v „kotátkové“ třídě/p. učitelky Vlasta Macounová a Olga Machovská/, kde si je vyzvednou další učitelky při svém nástupu do zaměstnání - „veverky“ p. učitelka Jiřina Bazalová, „berušky“ p. ředitelka Dana Baťková a p. učitelka Věra Hostinová a „medvídci“ p. učitelky Marcela Frýdková a Jitka Kostková. Rodiče nebo jejich zákonní zástupci předávají své děti osobně učitelce, za bezpečnost dětí zodpovídají učitelky od doby převzetí dětí po dobu jejich předání rodičům nebo zákonným zástupcům, ti také oznamují předem nepřítomnost dítěte, není-li předem známa, omluví dítě neprodlené.

Úplata za předškolní vzdělávání se řídí dodatkem Směrnice č.04/06 a je i se ŠVP k nahlédnutí v mateřské škole.

O provoz se stará školnice Ludmila Mrázová a uklízečka Bronislava Bartošová, ve výdejně stravy Radka Petrová.

A co nás v nejbližší době čeká?

Na zahájení školního roku výstava fotografií mateřské školy „Jak šel čas“.

11. 9. strůhání máje a 12. 9. 10té hody. Doufám, že se sejdou všichni „naši“ stárci a v 15.00 hod. za doprovodu DH Lanžhotčanka si půjdou pro prapor ke starostovi. A tak mi dovolu,te, abych Vás touto cestou na naši slávu pozvala. A když už přijdete, uvidíte nově upravenou zahradu, která také stojí za shlédnutí.

Přejme si hodně sluníčka a spokojenost našich dětí.

*Dana Baťková,
ředitelka mateřské školy*

Mrtvá voda = rybník Kout

10. června 2007 oznámil Jaroslav Ševčovič, bytem Kout II., který je také rybářem, předsedovi MO MRS Františku Turečkovi, že na rybníku v Koutě, který je rybochovným zařízením, je úhyn ryb, že plavou na hladině a lapají po vzduchu. Ten to oznámil na Policii a Okresní veterinární správě v Břeclavi. To, jak uhynulé ryby vypadaly, značilo, že došlo k otravě. Ryby byly zašlemované (oszlé), měly prokrvená červená žábra, což napovídalo, že jde o otravu ryb nebo o nedostatek kyslíku.

Došlo ke katastrofě, jaká rybáře v Lanžhotě dosud v jeho historii nepotkala. V rybníku došlo k úhynu 2600 kg ryb různého druhu (kapr, štika, amur, sumec aj.) o váze od 30 dkg až po 7 kg i více.

Jen na rybách byla vyčíslena škoda ve výši 200 000,- Kč. Další tisíce stály rozborů vody a kafilerie ryb firmou AGRIS v Medlově u Pohořelic za 21 039,- Kč, takže suma sumárum je cca 250 000,- Kč, nepočítaje práci rybářů, krmení a likvidaci uhynulých ryb.

Potud strohá a tvrdá realita čísel.

Nyní si položíme, otázku kdo to způsobil a proč se to muselo nebo mohlo stát.

Na základě protokolu Státního veterinárního ústavu v Jihlavě byly vzorky uhynulých ryb vyhodnoceny

po stránce mikrobiologické i chemické. Závěrem je tímto ústavem konstatováno, že ve vzorcích vody byly nalezeny bakterie organického a fekálního znečištění. Hodnoty ostatních stanovených parametrů nebyly pro život ryb ohrožující.

Kdo to zavínil? Udělal to „člověk“? Nebo příčinou byly a jsou dvě vpustí, jedna za zahradou Mojka Bartoše a druhá za zahradou u Kostkových? Můj osobní názor je, že pokud to neudělala lidská hyena, tak do vpustí přitékají splaškové vody, ve kterých byly výplachy různých jedovatých postřiků, např. proti mandelince, k ochraně vinné révy apod. Já jsem na tuto skutečnost upozorňoval již před 3 – 4 roky, ale bohužel jsem nebyl vyslyšen. Dokonce mí oponenti tehdy tvrdili, že dnes jsou tak dokonalé rozborové kamery, že mohou jmenovitě označit původce vypouštěné otravy. Jak vidět, byla a je to utopie.

Je nejvyšší čas udělat taková opatření, aby ze vpustí nemohlo dojít ke znečištění vody v rybníku, kdy může docházet ke kumulaci jedovatých látek až dojde k totální otravě ryb. Toto a další asanační opatření je potřeba provést dřív, než se znovu rybník zarybní, aby se zabránilo podobné katastrofě. Vždyť osazení ryb si vyžádá náklad hodně přes 100 000,- Kč.

Je naděje, že následky katastrofy zmírní vstřícná opatření ÚV Moravského rybářského svazu v Brně a snad by bylo vhodné, aby se touto problematikou zabýval i Městský úřad v Lanžhotě, přestože dal rybářům na zajištění vod v tomto roce 100 000,- Kč.

Nakonec je třeba poděkovat všem hasičům, kteří se snažili stříkáním čerstvé vody zmírnit následky katastrofy. Samozřejmě také rybářům, kteří ve ztížených podmínkách zajišťovali výlov uhynulých ryb a jejich soustředění na jedno místo k odvozu připraveným autem do kafilerie.

A co si přát nakonec?

Snad jen to, aby se taková katastrofa, jak ukazují fotografie, už nikdy neopakovala.

Vždyť není většího hříchu, než je ničení naší přírody, jak živé tak i neživé.

František Matušík, Pokladník MO MRS

Jaký byl včelařský rok 2007?

Jednoznačně se dá říct extrémní. Již v prvních dnech roku, 5. a 6. ledna, dosahovaly teploty rekordních 10 stupňů. Včely vylétají už při 9 stupních. To byl začátek rekordních teplot, překonávající záznamy pražského Klementina. Vždyť už 14. února dosahovaly teploty 13 stupňů, což překonalo rekordy z roku 1928, a tak včely začaly přinášet první pyl, což není v této době obvyklé.

Extrémní teploty pokračovaly téměř do konce srpna. Teploty byly srovnatelné s oblastí Černého či Jaderského moře, takže jen to moře nám scházelo. Všechno květenství bylo letos uspišeno o 3 – 4 týdny. První květy řepky olejné se objevily už 3. dubna. Tyto okolnosti měly také vliv na medovou snůšku, proto se letos vytáčelo již v polovině dubna, což je velmi nezvyklé. Po ukončení snůšky z řepky olejné a po krátké přestávce, došlo k dobré snůšce z lip, zvláště lípy malolisté. Tak aromatický med, za 52 roků co včelařím, byl jen několikrát, takže při vytáčení voněl celý prostor včelínu. Pak už zbývala jen snůška ze slunečnice, která však jako obvykle nevybočila z dříve dosahovaného průměru. Přesto lze říci, že po stránce snůškové to byl rok dobrý a bylo dosaženo 25 až 30 kg průměru i více, dle stanoviště.

Jako negativum lze označit, že organizace byla postižena poprvé za dobu svého trvání, od roku 1930, morem včelího plodu u včelaře Miroslava Mráze ve Tvrdomicích. Dále přetrvávají potíže a boj s varroázou, které se nemůžeme zbavit, i když dodržujeme všechny léčebné postupy dle metodiky Výzkumného ústavu včelařského v Dole u Libic, to jest nátěr plodu časně z jara, zavěšení gabonových pásků napuštěných antivarroázním medikamentem a v měsíci říjnu fumigování (zapálení papírových knotů napuštěných nehořlavou chemikálií, na kterou se nakapou 2 až 3 kapky léku Varidol a zapálí se). Není včelaře, který by tyto asanační opatření nedodržoval, poněvadž by to vedlo k likvidaci jeho včelstev a to žádný včelař, který má lásku ke včelám, neudělá.

Dnes ještě nevíme, zda dojde k poklesu včelstev, poněvadž soupis se udělá až 1. září, což je datum, kdy už musí být příspěvek do zpravodaje odevzdán. Zbývá si jenom přát, aby k poklesu nedošlo. Vzhledem však ke stárnoucí včelařské základně, potížím s nemocemi a nemožně nízkým výkupním cenám medu, to bude asi jenom zbožné přání.

V současné době probíhá krmení včelstev, aby ještě staré včely zapracovaly cukerné zásoby na přežití zimního období.

František Matúšek

*Prodej medoviny
na hody v roce 1983*

KLÁNÍ LANŽHOTSÝCH HASIČŮ

Sbor dobrovolných hasičů patří již roky mezi neaktivnější organizace v Lanžhotě. Důkazem toho je např. pořádání hasičského plesu, soutěž v požárním útoku, školení členů sboru a především pomoc lidem při nejrůznějších situacích jako jsou požáry, povodně, vichřice a další.

Náš Sbor dobrovolných hasičů má 84 členů. Někteří zajišťují opravy a provoz techniky, která je díky jejich obětavé práci ve výborném stavu, jiní náš sbor reprezentují na soutěžích po celém okrese i mimo něj. Především družstvo žen dělá čest našemu sboru i obci.

V minulém roce byla založena Břeclavská hasičská liga (BHL) z důvodu zlepšení a zkvalitnění soutěží v požárním útoku. Do BHL je zařazena i naše soutěž „O putovní pohár starosty města“, která se konala opět 5.7. na hřišti TJ Sokol Lanžhot. Už tradičně přijelo hodně družstev, 17 mužských a 5 ženských, a tak nebyla nouze o dobrou podívanou, kterou navíc doplnila ukázka nejen hasičské techniky. Vítěz z minulého ročníku, družstvo Čeloznic (19,76), tentokrát nestačil na muže z Poštorné (19,40), a tak po dlouhé době vyhrál zástupce našeho okresu. Možná ještě větší radost měli muži z Milovic, kteří obsadili třetí příčku, ale poprvé v historii pokořili hranici 20 s (19,87). Škoda jen, že průběh soutěže narušila bouřka a družstva žen tak měla o dost horší podmínky než muži. Přesto byly vidět výborné pokusy a v dramatickém závěru zvítězily ženy Poštorné (20,06), před Lanžhotem (20,45) a Milovicemi. Bylo se prostě na co dívat a příští ročník bude určitě ještě napínavější.

Na závěr myslím, že je na místě poděkovat starostovi města za podporu našeho sboru, TJ Sokol Lanžhot za překrásné prostředí, díky kterému je naše soutěž na vysoké úrovni a taky všem členům

sboru za práci, již vykonávají ve svém volném čase. Poděkování patří i ostatním, kteří tady nejsou uvedeni, ale našemu sboru pomáhají a my o nich víme. Všem děkuji jménem svým a snad se nikdo neurazí, když i jménem Sboru dobrovolných hasičů v Lanžhotě.

František Gál ml.

Hry FICEP, Francie

Mistrovství dětí a mládeže, které zajišťovala pro ČR tělovýchovná jednota Orel, probíhalo ve francouzském městě Audincourt od 11.7. do 15.7.2007 a zúčastnilo se ho asi 500 sportovců z evropských zemí a Madagaskaru.

Ubytování v hotelu Le Valent, který byl vzdálen asi 3 km od basketbalové haly, bylo ve velmi příjemné domácí atmosféře, personál byl velice ochotný a přátelský. V pokojích se sociálkou bylo čisto a pořádek. Na hotelu jsme dostávaly výborné snídaně, převážně sladké pečivo a džus. Obědy a večere již probíhaly společně s ostatními sportovci v prostorné jídelně nedaleko sportovní haly, ale pro nás byly nezvyklé chuti a vůně, proto jsme toho moc nesnědly. Zato jsme se hodně pobavily při navazování kontaktů v anglickém nebo německém jazyce.

Mimo sportovní aktivity jsme byly na návštěvě muzea Peugeotu, ve kterém byly opravdu zajímavé historické automobily. Dále jsme navštívily a prohlédly si město Mulhouse, hlavně jeho nákupní centrum.

Celková organizace sportovních klání probíhala na velmi vysoké úrovni. Všechny druhy sportů, které zde byly zastoupeny, se setkávaly s velkým diváckým ohlasem.

My, mladé basketbalistky, jsme odehrály pouze dvě utkání v prostorné, dobře udržované hale s tribunami zhruba pro 200 fanoušků, neboť družstva z Polska, Maďarska a Slovenska se nakonec v naší kategorii žákyň nezúčastnily. S domácími Francouzkami, které měly obrovskou podporu domácího publika, jsme prohrály velkým rozdílem bodů. Také s Němkami jsme prohrály, ale zápas probíhal v úplně jiném duchu. Než jsme se rozehrály, Němky si vytvořily velký bodový náskok, který se nám sice v průběhu utkání podařilo téměř vyrovnat, ale pak přišlo střídání celé úspěšně hrající pětky a naše reálná šance na vítězství byla ta tam. Domů jsme si přivezly alespoň bronzové medaile.

Účastnice basketbalového turnaje: Dagmar Jurošková, Jana Hloušková, Lucie Štáhllová, Klára Šubíková, Klára Veverková (Sokol Lanžhot), Veronika Koudelová, Tereza Horňáková (Baník Ratíškovice), Markéta Kaňová, Michaela Řačáková (Orel Kobylí) a Lenka Ivičičová (Orel Hovorany).

Tímto bychom chtěly poděkovat všem rodičům, trenérům i realizačnímu týmu organizace Orel za hezké vzpomínky, navázání kontaktů s novými lidmi a nové sportovní zkušenosti.

Basketbalistky TJ Sokol Lanžhot

Sportovci ve zpravodaji

Stalo se pravidlem, že do zpravodaje přispívají také lanžhotské sportovní oddíly. Je pravda, že většinou sám od sebe žádný oddíl příspěvek nenapíše, že je musíme popohánět, upomínat, aby o sobě daly vědět. Některé oddíly se „nechají k příspěvku dostrkat“ a některé asi nemají o čem psát. Třeba ani nepotřebují, aby se o nich vědělo. Je to velká škoda. Určitě se najdou čtenáři, kteří si v našem malém časopise sportovní příspěvky rádi přečtou. Město podporuje sportovní oddíly částkou 750 000 Kč ročně, využívají zdarma sportovní halu, a přesto o některých oddílech, byt patří k největším, není kromě uvádění výsledků v kabelové televizi, slyšet. Nezaslouží si občané vědět o těchto oddílech více?

-redakce-

ŽHAVÉ NOVINKY Z REGIONU

Systém informačně orientačního značení ulic, komunálních a turistických cílů

V uplynulých prázdninových dnech Region Podluží dokončil závěrečnou fázi budování systému informačně orientačního značení ulic, komunálních a turistických cílů ve svých členských obcích. Cílem projektu bylo vytvoření jednotného turistického a informačního značení, které plně odpovídá standardu obcí Evropské unie. Jednotný systém by měl ulehčit orientaci nejen místním, ale hlavně cizím návštěvníkům regionu. V rámci projektu „Systém orientačního značení Regionu Podluží“, který byl spolufinancován z prostředků EU v rámci iniciativy Interreg IIIA Česká republika – Rakousko, byly nově vyznačeny obce Hrušky, Týnec, Starý a Nový Poddvorov, Lužice a Josefov. Dále bylo značení aktualizováno a doplněno v obcích Kostice, Tvrdonice, Moravská Nová Ves a Moravský Žižkov. Druhou částí projektu bylo vyznačení regionu tzv. „uvítacími“ tabulemi, které byly umístěny na všech komunikacích spojujících region s jeho okolím. Dle managementu regionu představuje sjednocení úrovně značení v členských obcích zásadní krok při vytváření kvalitního regionálního informačního systému. Návaznou aktivitou v blízkých měsících bude dokončení systému informačních míst - cykloodpočívadel v obcích, doplnění značení cyklostezek a vytvoření průvodce sklepními uličkami na Podluží.

(Ing. Smetana)

Projektový inkubátor

V úterý 7.8. dopoledne byl na zasedání Rady starostů Regionu Podluží schválen „Projektový zásobník“ Regionu Podluží pro plánovací období 2007 - 2013. Jedná se o soupis všech investičních i neinvestičních akcí, které se ve čtrnácti členských obcích chystají nebo jejich realizace je do budoucna plánovaná. V této úvodní verzi bylo shromážděno 140 projektů v úhrnné výši téměř 2 miliardy korun. Vybrané projekty budou zaneseny také do zásobníku projektů Jihomoravského kraje a Regionu Slovácko. Regionální zásobník byl vytvořen v rámci první fáze realizace projektu „Virtuální projektový inkubátor Regionu Podluží“, který je spolufinancován Jihomoravským krajem. Obce, neziskové organizace i podnikatelské subjekty budou moci v blízké době zasílat své projektového náměty do webové verze projektového zásobníku.

(Ing. Smetana)

Kalendář 2008 s přehledem kulturních akcí

Probíhají dokončovací práce na novém stolním kalendáři Regionu Podluží pro rok 2008. Kalendář bude opět doplněn o přehled kulturních akcí a další informace z regionu. Také nebudou chybět zajímavé fotografie z jednotlivých obcí. Kalendář by měl být připraven k prodeji na obecních úřadech a obvyklých místech v polovině září. Věříme, že se Vám bude líbit.

(M.Polachová)

Regionální internetové stránky www.podluzi.cz, možnost Vaší prezentace!

Podnikáte v regionu, nebo má zde sídlo Vaše firma? Chcete ji zviditelnit?

Využijte prezentace na regionálních webových stránkách svazku obcí Regionu Podluží. Průběžně vytváříme elektronický katalog firem, podnikajících v oblasti a nejbližších obcích. Ubytování, stravování, vinařství, ale třeba i péče o krásné tělo, stavitelství, průmysl, poradenství. Ke shromažďování informací zejména Vašich žádostí o registraci, které si můžete vyplnit vy osobně na našich stránkách.

Umíte vyšívát podlužácké kroje, opravovat krojové součásti, malovat mašle, škrábat kraslice, bělit kosířky a udělat „klobúčky“? Ovládáte tradiční řemesla, která Vás naučili Vaši rodiče, prarodiče? Pak hledáme právě Vás...

Napište nám, nebo zašlete kontakt na Vás. Vytváříme databázi, díky níž budeme radit těm, kteří Vás neznají, nebo na Vás nesehnali kontakt. Ještě stále jsou mladí lidé, kteří chtějí chodit v krojích a potřebují nové kroje. Pokud něco umíte, neměli byste v naší podlužácké databázi chybět. Nemáte-li odvalu se veřejně prezentovat, či strach z finančního úřadu, jsme připraveni Vám vyjít vstříc a pomoci Vám prostřednictvím možností regionu. Rádi bychom se všemi spolupracovali při organizaci dalšího ročníku řemeslné a výtvarné dílny v našem regionu, kde se zejména děti mají možnost seznámit s tradičními dovednostmi, na které se pomalu zapomíná.

Jste členy občanského sdružení a vaše sdružení zatím na stránkách chybí?

Je možné, že k nám nedoputovala informace o existenci Vašeho spolku. To se dá snadno napravit tím, že nás zkontaktujete, nebo spolek sami přidáte. Jedná se o cimbálové muziky, dechové kapely, taneční či folklorní soubory, hasiče apod.

Objevili jste na našich stránkách nesrovnalosti?

Ke shromažďování informací využíváme Zlatých stránek, internetu, veřejného obchodního rejstříku a dalších zejména místních zdrojů. Proto je možné, že jste uvedeni na našich stránkách, ale objevili jste nějakou nepřesnost. Stačí nás kontaktovat a my provedeme neprodleně nápravu.

Pořádáte zajímavou akci o níž chcete dát vědět?

K těmto účelům je určen kalendář akcí (nejen kulturní kalendář). V těchto dnech již zpracováváme kalendář na rok 2008. Jestli již znáte termín vaší akce, ihned nás kontaktujte, informace jsou přeposílány do různých zdrojů a nesmíte tam chybět.

Spolupráce s partnery a dalšími subjekty za účelem turistické propagace.

Kulturní akce a další turisticky zajímavé informace rovněž rozesíláme do místního tisku, partnerským subjektům (Region Slovácko), rozhlasovým médiím (Český rozhlas Brno, Radio Jih, Rádio Dyje), agenturám shromažďujícím informace o dění, zajímavostech z celé ČR republiky (Czechtourism, informační centra). Rovněž podklady využíváme pro přípravu propagačních materiálů a prezentaci na veletrzích cestovního ruchu, nejen u nás, ale i v zahraničí.

Můžete nám zanechat vzkaz, připomínku, nebo uveřejnit svůj inzerát.

Stačí, když využijte záložek fórum, inzerce, vzkazy. Pokud máte jakékoliv informace, dotazy či připomínky, kontaktujte management svazku obcí Regionu Podluží: Ing. Smetana – manažer svaz-

ku obcí 777/328052, smetana@podluzi.cz; Polachová Martina – asistentka manažera 777/328052, polachova@podluzi.cz; Gibala Ondřej – projektový manažer 774/328072, gibala@podluzi.cz. Sídlo svazku obcí je v Lanžhotě, v 1. patře budovy městského úřadu.

Zveme Vás k návštěvě našich - vašich regionálních stránek!

(M. Polachová, J. Smetana)

Letos již akční MAS Dolní Morava....

Region Podluží a členské obce svazku, jsou rovněž členy místní akční skupiny (MAS) Dolní Morava. Dalšími členy jsou např. Mikroregion Hodonínsko, část Mikroregionu Vitis, Okresní hospodářská komora Hodonín a další obce a města z Hodonínska, vinaři, celkem 33 členů. V MAS je sdruženo cca 33 tis. obyvatel.

Místní akční skupiny pracují na principu Leader (přeloženo do češtiny „Propojení aktivit pro rozvoj venkovské ekonomiky“), která vznikla v Evropě v roce 1991. Jejím cílem je budování zdravého venkovského prostředí, ve kterém společně žijí a zodpovědně působí v partnerském vztahu subjekty veřejného (obce, města), soukromého (podnikatelského) a neziskového sektoru (občanská sdružení).

Subjekty se partnersky sdružují v MAS s právní subjektivitou (forma občanského sdružení, obecně prospěšné společnosti). V tomto dobrovolném partnerství musí ekonomičtí partneři a občanské společnosti tvořit rozhodovací většinu, zástupci veřejné správy musí být naopak v menšině. Je nutné zdůraznit, že MAS nemá nahradit orgány veřejné správy, ale má být jejím významným partnerem.

Nutnou podmínkou existence místní skupiny je strategie rozvoje, dokument vysvětlující cíle a způsob dosažení těchto cílů. Předpokladem pro fungující skupinu je zájem partnerů o předkládání projektových žádostí. Záměry každého partnera je dobré podchytit v tzv. projektovém zásobníku, odkud mohou být „vytaženy jako ze šuplíku“ při vyhlášení aktuální dotační výzvy.

Je jisté, že „obyčejný“ vinař nebo občanské sdružení typu „slovácký krůžek“, „mateřské centrum“ nemají odborné personální ani časové možnosti pro sledování projektových výzev a předkládání žádostí o dotace. K tomu by měl sloužit projektový management skupiny, který sleduje jednotlivé aktuální výzvy a ve spolupráci s žadatelem projektovou žádost vypracuje, předloží, pomůže s vlastní realizací projektu, administrativou.

Jako nabídku občanům získat informace o tomto typu aktivity, připravuje vedení MAS Dolní Morava realizaci tzv. „workshopů“ – pracovních setkání, které budou probíhat ve většině členských obcí v podzimních měsících tohoto roku. Místní akční skupina je tím, kdo by měl rozhodovat, zda získané dotační prostředky bude lépe využít např. na opravu kostelní věže, zakoupení nové hasičské techniky, nebo výstavbu kanalizace. Nosnou myšlenkou místních akčních skupin je, že obyvatelé – partneři nejlépe ví, kde jich „bota tlačí“, a proto o použití získaných prostředků by neměli rozhodovat úředníci z druhé strany republiky, kteří nikdy nebyli v Lanžhotě, Lužicích, Mučenicích. Termíny pořádání dílen „workshopů“ budou sděleny v dostatečném časovém předstihu.

(O. Gibala, M. Polachová, J. Smetana)

SVATBA V PŘÍRODĚ

V sobotu 11. srpna 2007 uzavřeli sňatek snoubenci Martina Petřlová z Lanžhota a Peter Moravec z Pezinoku. Louku v lokalitě Křenová si zvolili za místo k uzavření manželství. Jak řekla sestra nevěsty – Michaela, je to místo, kde se poznali, kde spolu prožili mnoho krásných chvil a kde se scházeli se svými přáteli a skauty. Proto zde vstoupili do další etapy svého života – do manželství. Doprovázeli je příbuzní a přátelé. Skauti jim obohatali slavnostní obřad svým zpěvem za doprovodu kytar. Přejeme jim, aby je láska a věrnost provázela celým jejich společným životem.

H. Tučková

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Narozené děti

Amálie Šálková – Jitka a Ing. Jiří Šálkovi, Sokolská
Eliška Krontorádová – Magda Šuláková a Miroslav Krontorád, Sokolská
Štěpán Lenkovič – Jana a Josef Lenkovičovi, K. Čapka
Natálie Tučková - Žaneta a Radek Tučkovi, Masarykova
Melanie Rusnáková - Kateřina a Zdenek Rusnákovi, Kout II.
Regina Ševčovičová - Ludmila Ševčovičová, I. Příční
Veronika Hasilová – Lenka Uhrová a Josef Hasil, Nová

Šimon Paulík - Kateřina a Dušan Paulíkovi, Komárnov
 Václav Uher – Lenka a Václav Uhrovi, Masarykova
 Aneta Darmovzalová- Romana a Petr Darmovzalovi, K. Černého
 Nella Hůrská - Iva a Radek Hůrských, Hrnčířská
 Ester Topolanová - Mgr.Lenka a Ludvík Topolanovi, Kout II.
 Tomáš Nedbalec – Radka a Zdeněk Nedbalcovi, Sokolská
 Vojtěch Steiner – Mgr. Petra a Luděk Steinerovi, Lipová

Sňatky

Hana Kordiovská, Břeclav - Antonín Hakala, Lanžhot
 Monika Hnátková, Lanžhot - Michal Hromada, Lanžhot
 Lenka Nimmerrichterová, Lanžhot - Ján Kováč, SR
 Vladimíra Létalová, Tvrdonice - Miroslav Paulík, Lanžhot
 Miroslava Seifertová, Lanžhot - Michal Tuček, Lanžhot
 Radka Darmovzalová, Lanžhot - Jiří Němec, Lanžhot
 Lenka Říhová, Lanžhot - Michal Bača, Lanžhot
 Ivana Bartošová, Lanžhot - Roman Kosek, Lanžhot
 Martina Petřelová, Lanžhot - Peter Moravec, SR

Výročí sňatků

50 let manželství
 Josef a Anna Ševčovičovi, MUDr. Kepáka

Výročí narození – červenec - srpen

90 let

Stanislav Kadlčík, Lipová

85 let

Josef Fojtík, K. Čapka
 Ludmila Ondryšková, Nová
 Josef Paulík, Hrnčířská
 Marie Bendíčková, Masarykova
 Marie Trčková, Smetanova
 Květoslava Uhlířová, Nová
 František Hrnčíř, Břeclavská

80 let

Ladislav Ševčík, U Struhy I.
 Anna Ciprysová, Nová
 Stanislav Žáček, Kostická
 Marie Tučková, Stráže
 Ervin Nejd, Kostická

75 let

Ludvík Bartoš, Školní
 Lidmila Havlíčková, Pastvisko I.
 Miluše Klouparová, Masarykova
 Ludvík Poláček, K. Čapka

70 let

František Michl, Kout II.
 Anna Hladíková, Pastvisko II.
 Ladislav Bartoš, Na Peci
 Jaroslav Ciprys, Sokolská
 Anna Straková, Masarykova
 Ladislav Polach, Lesíčková

65 let

Eva Uhlířová, Hrnčířská
 Jaroslav Třetina, Kostická
 Božena Štěpánková, Masarykova
 Miloslav Kurec, Nová
 Jan Ciprys, Vinohrady

60 let

Marie Michlová, Hrnčířská
Božena Venglovičová, Zahradní
Ladislav Ondryška, M. Šolochova
Ing. Jiří Ciprys, Dolní
Radmila Meluzinová, Lipová
Margita Adamová, Vinohrady
Anna Vránová, F. Palackého
Miroslav Hrubý, Kout III.

Anna Uhrová, J. Husa
Stanislav Vrbík, Gagarinova
Jana Třetinová, Mlýnská III.
Ludmila Šuláková, MUDr. Kepáka
Rudolf Frodl, Smetanova
Růžena Bakaljarová, Nová
Jiří Motl, Vinohrady
Ondrej Boltvan, K. Čapka
Božena Šuláková, Lesíčková

Úmrtí – červen – srpen

Marcela Marková	62 let	Nová
Ing. Stanislav Šesták	80 let	Nádražní
Božena Bartošová	63 let	Kout III.
Rudolf Macháček	59 let	Na Pastuškách
Ladislav Hofer	77 let	Havlíčková
Miloslav Janulík	72 let	M. Šolochova
Anna Bartošová	79 let	Pastvisko I.
Josef Mordych	79 let	Masarykova
Roman Kurtulík	60 let	MUDr. Kepáka
Anna Tučková	77 let	Hrnčířská

LANŽHOTSKÉ DECHOVKY

Také jste přebírali a přebíráte po svých rodičích a prarodičích, ba už i praprarodičích krabice plné pěkných, zachovalých, ale i vybledlých fotografií a nad mnohými z nich vám zůstává rozum

stát, protože není už nikdo, od koho byste se dověděli cokoliv o těch či o tom, co zachycují, a na rubech není žádná poznámka? Doktor Kordiovský, někdejší ředitel archivu v Mikulově, upozorňoval, jak tyto dokumentaristické nedostatky každou takovou fotografii znehodnocují, často nenapravitelně, k velké škodě historie té které obce a města.

Přesně takové snímky mi leží na stole. Obě ukazují muzikanty dechovek, které údajně hrávaly v Lanžhotě možná ve dvacátých letech minulého století. Začnu tou z mého pohledu nejvýznamnější, nahore označenou jako č. 16. Půjčil mi ji náš kostelník František Brantalík. Jeho tatínek hrával v mládí na trumpetu a je možné, že právě v kapele na fotografii zachycené. Pan František starší byl ročník 1904.

Nevím, jak zdařile technicky vyjde reprodukce fotografie ve zpravodaji, proto uvedu, že pod nohama stojících muzikantů a šohajů je bíle sdělováno: Lanžhotská kapela v Kyjově. Fotografie

byla pojata jako pohlednice a jako taková byla zaslána Fr. Brantalíkovi tam, kde po odvodu vojančil. Na jejím rubu totiž stojí: Četař Frant. Brantalík Čes. Pěš. Pl. Čísl. 41 8. rota Čadca Slovensko. Datum bohužel schází. Odhaduji to na léta 1924 – 25. Zajímavá jsou další sdělení: Srdečný pozdrav zasílá Kmotr. Posled budu psat. A následují ještě podpisy: Ciprys Frant., Kycl, Tuček Josef, Ciprys Jan, Antonín Tuček. Pac a pusu zasílá Svačina. Dva podpisy nelze rozluštit.

Osoby na fotografii neznám. Leč dvě tváře jsou mi moc a moc povědomé! Druhý šohaj zleva mi tvář připomíná Josefa Šišku z mé rodné Nové ulice, z domu, do něhož jsem chodíval nejprve jako k Ondrášom a nakonec ke Svačinom. Vysvětlení: Ondráši byla přezdívkou manželů Prajkových, nejstaršího ze tří párů v domě žijících, potom byli manželé Šiškoví (zřejmě dcera manželů Prajkových se vdala za Josku Šišku, lesního dělníka celoročáka, který prý dlouho chodil v kroji a býval i stárkem). Nu, a dcera manželů Šiškových Božena se provdala za známou lanžhotskou fotbalovou osobnost Jožku Svačinu, a to už je historie všeobecně známá. Tak tedy toho druhého šohaje zleva bych považoval za pozdějšího strýca Josku Šišku, dosti sluchově postiženého, jemuž jsem takto říkával a se kterým jsem se zájmem besedovával.

Tvář třetího zleva, prvního muzikanta s trubkou a notami v ruce, mi připomíná tenkrát možná šestadvacetiletého Metoděje – Metyna Prajku, kterého čtenářům nemusím představovat. A v tomto případě by šlo o jeho portrét vzácný...

Už si nevzpomínám, jak se ke mně dostala druhá fotografie, taktéž lanžhotské dechovky, rovněž z období dvacátých let minulého století. Kde a kdy byl snímek pořízen, nevím. S jistotou na něm

poznám pouze jednoho muzikanta, křídlováka třetího zleva (vedle dvou klarinetistů), v bílé košili: je jím náš pozdější soused z Nové ulice Jan Ciprys – Fabiš, dlouhá léta první křídlovák v kapele mého strýčka Franty Uhra – Uhříka a poslední lanžhotský hasičský trubač! Klarinetista druhý zleva by mohl být někdo ze známé muzikantské rodiny Prajků! Dokonce snad strýc Michal Prajka z naší Nové ulice, povoláním zedník. A na snímku by měl být i nějaký Šulák... No, ale to jsou všechno, až na souseda Cipryse, pouze moje dohady a předpoklady.

Právě proto budu nesmírně rád, jestliže se mezi čtenáři najde někdo, kdo mi bude moci podat k jedné i druhé fotografii takové informace, jimiž bychom se dostali blíž k pravdě.

Aby se fotografie navždy neocitly mezi tak zvanými anonymními, mezi těmi, které ztratily výpovědní hodnotu.

Jož. Uher

POD JEŘÁBEM

Čas se ubíral Lanžhotem a my starší jeho spolupoutníci jsme už bez údivu vídávali, jak se s výškou věže kostela poměruje pouze hodová máje. Do konce první světové války toliko jedna, z plácku při zahrádce hájenky mezi Hrubou hospodou na straně jedné a zídkou dvora fary na straně druhé.

Po vzniku první republiky až do roku 1959 s ní soupeřovala máje druhá, stávající před okny hostince Roberta Hrdličky na náměstí vedle radnice. Po Hrdličkovi byl majitelem hostince Gala a po něm až do znárodnění téměř už legendární Rajmond Vedral. Jeho jméno mizí pod názvem hostince Podlužan. A protože komunistický režim v roce 1960 chasu v Hrubé hospodě zakáže, opět jako za starých časů se v Lanžhotě dodnes staví máje jedna, mezi kaštany, kde mívávali kolotočáři střelnice. Máje se už nestaví od východu na západ (Hrubá hospoda) nebo od západu na východ (před Vedralovým), ale od severu k jihu...

Na podzim 2006 se začal stavět na Kostické ulici, v místě kdysi sedláckého gruntu Vavřina Šestáka, Dům s pečovatelskou službou. Už ne jenom pomocí lidských rukou, ale i různými techniky. Mezi ní patřilo monstrum, v Lanžhotě nikdy před tím nevidané – stavební jeřáb. Pod jeho dlouhé rameno při pohledu z oblasti zvané Stráž, konkrétně ulice Sadová, se dostala jak budova bývalého nového mlýna (dnes tzv. Dům služeb, majetek Ing. Josefa Luňáka), tak i věž samotného kostela! Taková situace opět jen tak brzo nenastane.

Dokumentaristická cennost a zajímavost snímku tkví ještě v tom, že tam, kde vidíme malou plechovou boudu, stojí už hrubá stavba rodinného domku ve Vaidových humně, jehož průčelí je obráceno k silnici v budoucnu možná nové lanžhotské ulice, která přes humna propojí podél budovy Domu služeb Stráže s místem, které o hodech využívají „kolotočáři“. Ti z našich spoluobčanů, kterým je přes devadesát let, mohli by ještě pamatovat právě v těchto místech jednu z velkých lanžhotských „uží“ – louží.

Dokud ještě žil, vyprávěl mi můj někdejší soused Vojtěch Kubík, že se v ní koupával. Na jednom místě z vysokého břehu skákal do hlubočiny „dúle hlavů“ a daly se tam ulovit černé „ščuky“ velké jako polena. Na mapě z roku 1827 je kousek od této „uže“ zakreslena jiná, která se nacházela na náměstí mezi kostelem na straně jedné a domem Tučků-Žojdráků na straně druhé. Mám zachycený příběh o tom, že když jednou dávno vzplanul Tučkových dům a nějaká dívka od nich vynášela ven peřiny, oheň jí na ně i na ni přeskočil. Aby se zachránila před upálením, skočila prý do „uže“ a utonula v ní! Stařeček Joska Mikulič – Majďák zase vzpomínal, jaké bláto až po kolena bývávalo na silnici mezi farou a schody do kostela. A tak aby se pan farář do kostela mohl dostat, navezli do „bařiska“ fůru „halúzá“, tedy větví, po nichž potom farář přecházel...

Tak vidíte, kam až jsme se dostali zpod jeřábu a jeho ramene, o kterém by se sedláku Šestákovi kdysi ani nesnilo, že bude stát za stodolou v jeho humně. Nikdo nic nezastaví, protože budoucnost řídí ti, kterým patří...

*Text Jož. Uher
Foto Jožka Tureček*

ŽEBŘ

Ludva je starý mládenec. Na JéZéDě krmič.
Dávno už co mu matka zapudila velkou lásku.
Doutná mu v mozku, jak by jej podpaloval palič.
Rozum v něm visí uzoufale na tenounkém vlásku.

Čas chystá hody. V kravíně s Ančí víno pije.
Uprchne, když se ubránila jeho vilné chuti.
V neděli, kdy už na vršku máje prapor vlaje,
něco mu vázat pevnou smyčku na provaze nutí!

Na ulici s jucháním se hudba mísí.
„Už vedú stárka! Čuješ? Kde že zas trčíš, Ludvíku?“
Pod vratnicí na žebříku někdo visí...
Matka si hrdlo chytí: není to panák z perníku!

Není větší dálky než ta, do které odejde ještě živý člověk v sobě samém. A ztratí cestu k návratu. Svět jeho vnitřní dálky je bez obzoru. Luna na obloze zčernala v tmě, protože v ní utonulo i slunce. Svět těla není světem duše. Ty, které tělo střetává, duše nevnímá, a na ty, se kterými se baví duše, tělo dlaní nedosáhne. Duše hovoří s těmi, kterým byla odejmuta ústa živých a k jejím uším se sbíhají škodolibí našeptávači, jímž někdo znechutil život a oni hledají cestičky k pomstě. A když se našeptávané v duši ujme jako zrno, vyroste z něj hrůzný čín. Člověk najde obzor té své vnitřní dálky a navždycky za něj zajde. Ale jen duši, všechno tělesné odkáže živým...
Na chvíli do paměti, navždycky do času.

Jož. Uher

TAJE LESA

ROZVALINA

V oddělení podlanžhotského lužního lesa pojmenovaném **Za Špicmauzem**, jako hromada sutí zubu času a lidskému nezájmu podléhá něco, v čem by nikdo už nehádal malý, zvláštní památníček, který tu nechal postavit sám kníže pán. Na velkém, opracovaném kamenném kvádru lze rozpoznat místo, do něhož byla zapuštěna pravděpodobně kovová destička, obsahující text s letopočtem. Když tuto „rozvalinu“ fotografoval Jožka Tureček v listopadu 2006, neměl ani jenom tušení o smyslu této někdejší stavbičky. K poznání jej přivedla informace ing. Jiřího Netíka z lesního závodu se sídlem na zámečku. Ing. Netík našel v odborné literatuře fotografii paroží jelena, ke které se vztahuje toto textové sdělení: **Jelen ulovený knížetem Liechtensteinem 26. 8. 1901 v luhu Schulterswinkel – dnešní Pohansko. Váha vyvrženého jelena 170 kg.** Na památku právě tohoto svého úlovku,

mimořádně mohutného jelena, měl dát kníže pán památníček zbudovat. Co by asi nad jeho ruinou řekl? Autor fotografie s nechápáním přemýšlí nad názvem lokality, když podle něj patří do lesa mezi Lány a Doubravkou... Možná je to nepodstatné, důležitější je sdělení rozvaliny o tom, že život pokračuje dál, zatímco sláva střelce mimořádného úlovku les s časem opouští!

KŘÍŽ KOHO?

Takto vypadal 15. dubna 2007, kdy k němu s fotoaparátem doputoval „chodníčkem“ upozornění a rad svých přátel Jožka Tureček, v lužním lese **za Polinkou**. Ale už před ním tu byl ing. Jiří Netík, který v půli ulomený železný kříž provizorně „zdrátoval“ zase jakž takž dohromady, aby Ježíš Nazaretský Král Židovský neležel dole na zemi a v trávě. Kříž této sakrální stavbičky je masivní a celý objekt sám o sobě nebyl levnou a málo pracnou záležitostí! Lze tedy soudit, že odpovídal významu a velikosti události (tragedie, zločinu), ke které na tom místě došlo. Bohužel, neznámo kdy, kdo byl případnou obětí... Žádný takový údaj tu není k nalezení. A pamětníci? Vyvolá jejich ohlas tento připomínkový článek a jeho fotografie?

SKRÝVAČKA

Anebo **artefakt** (prehistorický nástroj) lanžhotských družstevních zemědělců, zhutněle nazývaných „**jézedáci**“? Doufám, že při počítačovém přenosu originální fotografie na stránku našeho zpravodaje bude moci čtenář rozpoznat na něm alespoň to velké, lavórovité sedlisko! Ano, zde, u bývalého **Plákového mostu**, našel Jožka Tureček 15. dubna 2007 mezi mladými kmeny a v divokém křoví **stroj**, kterému se říkávalo **hrabačka sena**. Býval to při senosecích první velmi vítaný pomocník majet-

nějších rolníků a sedláků, který se ještě dostal do strojního inventáře lanžhotského JZD a na Plákách i na jiných lesních loukách nashraboval hodně fůr sena. Člověk se nad tím snímkem v duchu ptá, kdo byl tím posledním, jeho sedlisko opouštějícím, kdo jako poslední vypřáhl z hrabačky koně, nebo že by traktor Zetor 25? Komu přestal být potřebným? Kdo jej už nepostrádal? To se nedovíme. Ale jisti si být můžeme tím, že už nikdo s touto **hrabačkou** na Pláka a nikam jinam nevyjede, a to ne proto, že by do ní už neměl koho zapřáhnout. Čas má se zapřaháním a vypřaháním jiné starosti, ale co Čas – i lidé!

Text: Jož. Uher, foto: Jožka Tureček

ROZHON

Ten pomník, zapuštěný do světle hnědého pískovce přírodního tvarování a se vzhůru se zvedajícím křížem s malým porcelánovým Kristem, je celý z bílého mramoru, který před více než 125 roky byl jistě vzácností a nákladnou záležitostí. I s hrobem při něm se nachází na našem lanžhotském hřbitově hned vedle místa posledního spočinutí příslušníků rodu Javorských, Třetinů a Tučků, jen pár kroků od starého, původního hlavního kříže hřbitova.

Pod keramickou fotografií muže s plnovousem se shora dolů uvádí: Zde v Pánu odpočívá BOHUSLAV ROZHON nadučitel lanžhotský 1843 – 1881. Pod tímto nápisem, jsou bez vysvětlení uvedena dvě mužská křestní jména ROBERT a VIKTOR. Mohlo by jít o syny? Potom už následuje tento verš: Brzo, ach, minuli dnové Tvoji / věrný choti od svých / Dřímej libě, drahý, v tichém hrobě / ať Tě Kristus vzbudí k sobě.

U paty pískovcového soklu hlavního pomníku je nahnutě umístěna bílá, povětrnostními vlivy velmi narušená, kameninová deska s porcelánovou fotografií ženy. Z textu, kterým byla deska vyrytím opatřena, nelze vyčíst nic. Snad slovo Brenová? Mohlo by se jednat o manželku nadučitele Rozhona?

Ještě před rokem byl pomník ve špatném, až dobrou pověst našeho města poškozujícím, stavu. Jsem rád, že po mém upozornění a za osobní iniciativy našeho starosty Františka Hrnčíře, došlo

k uspokojivé renovaci náhrobku muže, který ve stavu učitelském v druhé polovině devatenáctého století byl v Lanžhotě nespornou osobností a zasloužil se o základní vzdělání našich předků.

Díky pečlivé práci PhDr. Rostislava Vermouzka, vedoucího autorského kolektivu knihy LANŽHOT – příroda a dějiny, můžeme se v ní o nadučiteli B. Rozhonovi dočíst toto, cituji postupně:

„Z této doby jsou jeho zápisy (Antona Lošáka, autora rukopisné Pamětní knihy pro obec Lanžhotskou) nejspolehlivější a mají tu výhodu, že je můžeme srovnat s údaji staré školní kroniky, kterou ve stejné době psal nadučitel Bohumil Rozhon. Přesto, že oba žili v městečku, některé jejich údaje se rozcházejí.“ (str. 238)

„Zápisy o schůzích obecního zastupitelstva vedl tehdy nadučitel Bohumil Rozhon. Když byl zaneprázdněn, prováděl záznamy některý člen obecního výboru, ale je na nich vidět, že měl „těžkou ruku“.“ (str. 245)

„Snad se v městečku leccos o paličích šeptalo, takže nadučitel Rozhon zapsal do školní kroniky, že šlo o žhářství a pomstu těm, kdo si rozdělili obecní lesy.“ (str. 247)

„Nadučitel Rozhon však lanžhotský hasičský sbor kritizoval a napsal o něm do školní kroniky, že se nemůže dostat z počátečních obtíží, protože v něm bojuje o vedoucí funkce několik ctižádostivých jednotlivců.“ (str. 248)

„Když zemřel nadučitel Bohumil Rozhon, převzal její (školy) vedení zatimní správce Eduard Folprecht.“ (str. 255)

„Ve školním roce 1887 – 1888 (...) odhlasovali obecní představení (...) vdově po nadučiteli Rozhonovi 30 zlatých.“ (str. 256)

Nechápu, proč prof. Vermouzek uvádí u příjmení Rozhon křestní jméno Bohumil a ne Bohuslav, jak je na pomníku. Povšimněme si také, že nadučitel B. Rozhon zemřel velmi mladý, bylo mu 38 let. I když náš městský hrobník Jan Klvaňa disponuje Knihou hrobů, ve které má podrobné údaje o tom, kdo všechno v tom kterém hrobě je uložen a dokonce v jakém umístění, těžko lze očekávat, že tyto záznamy sahají až do roku 1881, kdy byl první lanžhotský nadučitel Bohuslav Rozhon na našem hřbitově pochován.

Jistě mnohem důležitější zůstává to, že se z povědomí našich generací, ani po stu letech nevytratil zapomněním, a že o jeho pomník i hrob je pečováno.

I tato skutečnost rozměr naší kulturnosti obohacuje...

*Text: Jož. Uher
Foto: Jožka Tureček*

TÚFARANKA U BARTOŠŮ

hostovala 3. 8. 2007. Začátek akce byl naplánován na 19 hodin. Účast byla zpočátku překvapivě nízká, až jsme se začali domnívat, že se asi nic konat nebude. Místních občanů bylo strašlivě málo, situaci částečně „zachránili“ přespolní, ti převažovali hned několiknásobně!

Koncert byl spojen s taneční zábavou. Nikdy předtím jsem tuto kapelu „naživo“ neslyšela – moje překvapení z koncertu bylo obrovské – nádherná hudba, nádherné písně, skvělá atmosféra! Prostě pěkný a nezapomenutelný večer. Bohužel akce měla malou propagaci a kromě lidí, kteří mají kabelovou TV – téměř nikdo o ní nevěděl. Je to velká škoda, protože tak krásný zpěv a hudbu si mohl poslechnout mnohem více lidí, navíc, když s Túfarkou zpívá místní rodák Mirek Mordych.

Odešla jsem v nejlepším, když už se dvůr U Bartošů začal plnit dalšími návštěvníky, které jistě přilákala muzika a zpěv.

- A M -

PŘEGULŇÁKY PŘESPOLNÍM CHUTNAJÍ

Nová tradice soutěžení, nebo možná spíše přehlídka lidových vypravěčů „O lanžhotský přegulňák“ začala v loňském roce na dvoře U Bartošů. Už loni se setkala s velkým úspěchem a ohlasem. V loňském zpravodaji jsme o přehlídce napsali, že to nemělo chybu. O vypravěčích letošních to můžeme říct bezesporu také. Bylo to odpoledne humoru a dobré pohody při krásných písničkách. I když tradičně přišla polovina (nebo více?) přespolních, snad to tolik nevádí. Důležité je, že se u nás něco děje, že nejsme „mrtvá dědina“ a že to o nás ví i široké okolí. Možná letní odpoledne někomu nevyhovuje, protože chce jet na výlet, do přírody, někam na návštěvu apod. Ale možná je to jen výmluva. Takže pokud máte rádi humor a pokud jste na této akci nebyli loni, ani letos, udělejte si čas příští rok a přijďte se podívat, co se to tam na tom dvoře U Bartošů děje. Určitě nebudete litovat. Nevěřím, že by o humor už nebyl zájem.

J.B.

UMYJTE SI RUCI

Kdo si má umýt ruce a proč? Není to symbolické pilátovské mytí rukou nad věcí, se kterou nechci mít nic společného. Je to mytí doslovné. Proč? Malých dětí, které se seznamují s knihovnou, se ptám, jestli vědí, jak se mají chovat ke knížkám, a to nejen k těm vypůjčeným, ale i ke svým. A děti se o překot hlásí, že je potřeba si umýt ruce, že se nesmí při prohlížení jíst, že se nesmí do knížky čmárat, že se nesmí trhat listy... a tak dále a tak dále.

Říkám si, že by se takových besed měli často zúčastnit i dospělí čtenáři.

Nedávno jsem si vzala na dovolenou odpočinkovou knížku od Magdy Váňové, která píše zajímavé romány ze současnosti, dá se říct pro ženy. Už po přečtení několika stran jsem nevěděla, jestli knížku nemám odložit. Ne proto, že by se mi nelíbil její obsah. Nelíbila se mi kniha jako taková. Bylo totiž zřejmé, že některá čtenářka na ní pravidelně svačila a popíjela kávu. Jen se silným sebezapřením jsem knížku dočetla, protože mne zajímal obsah a chtěla jsem znát rozuzlení příběhu. Teď se rozmýšlím, jestli knihu vyřadit a koupit novou. Knížky nejsou vůbec levná záležitost, jak jistě všichni, kteří sem tam navštívíte knihkupectví, víte. A tato knížka, o které se zmiňuji, není jediná z naší knihovny, která takto dopadla. Proto prosím čtenáře: vzpomeňte si na děti a na to, jak je učíme zacházet s knížkami... a prosím, umyjte si ruce!

P.S. Většina čtenářů samozřejmě vrací knížky v pořádku, takže se těm pořádným omlouvám za všeobecné oslovení.

Jaroslava Bartošová

MÁME NOVÉ DĚTSKÉ HŘIŠTĚ

Zastupitelstvo města vyslyšelo přání maminek a rozhodlo o vybudování dětského hřiště ve sportovním areálu před tenisovými kurty. Zájem dětí ukázal, že to bylo správné rozhodnutí. Výrobky jsou určeny pro věkovou skupinu 3 - 12 let. Výrobce doporučuje pro děti od 3 do 6 let dohled dospělou a zodpovědnou osobou. Jako každá nová věc, má i hřiště, které bylo zbudováno v co nejkratší možné době, nějaké ty nedostatky a nedodělky. V prvé řadě to jsou lavičky, které už snad v době kdy vyjde tento článek, budou nainstalované, neboť to máme od dodavatelské firmy již déle než měsíc příslibené. Dále je přichystán zajímavý projekt na osazení hřiště trvalými porosty, který by se měl na podzim realizovat, a uvažuje se i o dokoupení dalších hracích sestav. Návštěvníky hřiště žádáme, aby dodržovali provozní řád, který je zde vyvěšen, a všechny občany, aby si všímali projevů vandalizmu, a tak nám pomohli udržet zařízení v pěkném a provozuschopném stavu.

*Josef Bartoš,
místostarosta*

ŠIKOVNÍ LANŽHOTČANÉ, NABÍDNĚTE SVÉ SLUŽBY

Odchod do důchodu bývá pro někoho těžký v tom smyslu, že najednou jakoby nemá co na práci. Zvláště muži to mohou pocítovat více intenzivně a přitom jsou to často šikovní řemeslníci, kteří by ještě mohli pomoci těm, kteří takovou zručností nedisponují. Většina spoluobčanů neví, na koho se v případě potřeby různých oprav obrátit, proto přicházíme s návrhem vytvořit seznam řemeslníků, kteří by nabídli své služby. Dáváme tuto možnost na vědomí. Pokud ovládáte profese, které jsou potřebné pro drobné opravy v domě (instalačské, stolařské, klempířské, zámečnické, zednické apod...)

a chtěli byste si přivydělat při malých zakázkách, přihlaste se na městském úřadě. Uděláme seznam, který bychom v příštím vydání zpravodaje zveřejnili. A nemusí jít pouze o důchodce.

Vzpomínáme

14. září by se dožila 95 let lidová skladatelka, paní Rozálie Horáková. Její písně se zpívají po celém Podluží a možná i dále. Mezi nejznámější bezesporu patří píseň „Zařechtaly koně“, jejíž přesný opis zveřejňujeme na poslední straně obálky. Velmi známé jsou např. „Šla sem sa podívat z tej lanžockej věže“, „Na lanžockém poli cosi červeňá sa“ a další. Kromě písní skládala také básně. Snad nejznámější jsou její písně „svícové“ a svatební, kterých napsala více jak 2600. Vzpomeňme na ni jak jinak, než zpěvem jejich krásných písní.

Inspirace na hodové pečení

Pilinové řezy

25 dkg cukr moučka
1 celá Hera
3 vejce
4 dkg kakaa
1 kelímek zakysané smetany
1 malá lžička jedné sody
28 dkg polohrubé mouky

Vše smícháme dohromady a vylejeme na vymazaný a hrubou moukou vysypaný plech. Na upečené, vychladlé řezy natřeme krém a posypeme kokosovými pilinami.

Krém:

1 máslo a cukr (dle chuti) - utřeme a přidáme uvařený studený pudink - 1/2 l mléka, 1 sáček vanilkového pudinku a 2 lžice cukru.

Piliny:

5 dkg kokosu, 2 dkg cukru krystalu, 4 dkg másla - rozpustit a kokos osmažit dohněda.

Vychladlé piliny nasypeme na řezy s krémem.

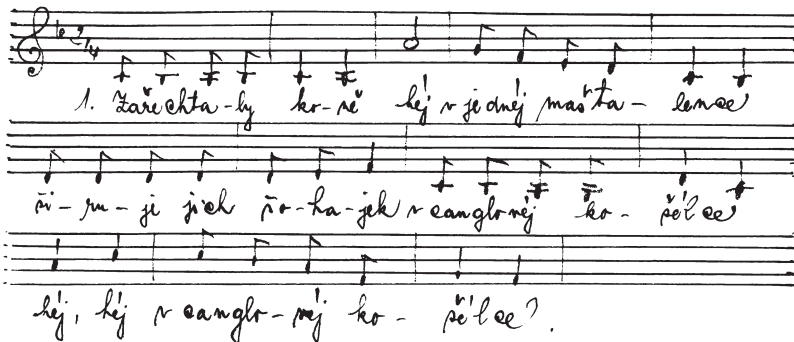

Zpravodaj Městského úřadu Lanžhot vychází čtvrtletně v nákladu 900 ks, vydává Město Lanžhot, adresa redakce Náměstí 177, 691 51 Lanžhot, e-mail: urad@lanzhot.cz, tel.: 519 336 107 místo vydávání Lanžhot, odpovědná redaktorka Jaroslava Bartošová, telefon 519 336 794, e-mail: bartosova@lanzhot.cz. Vyhraujeme si právo na gramatickou úpravu textů. Vyšlo: září 2007. Tisk z dodaných podkladů: Tiskárna Blažej Pálka, Břeclav. Registrováno Ministerstvem kultury ČR, reg. číslo MK ČR E 11687.

Lužní les za ranního rozbřesku
Foto Lukáš Hrnčář

ZPŘECHÝTALY KONĚ.

1. Zářečta-by ko-ně hěj v jedný mas-ta-lem se
sí-m-ji jich ro-ha-jek v anglo-měj ko-pě' se
hej, hěj v anglo-měj ko-pě' se.

*Vje koničky vrané, hěj, vje koně ze dvora,
pojedeme pro máju, do čárského hája,
hej, hěj, do čárského hája.*

*Až zároveň věžů, hěj, máju postavíme,
potom si mi od předka pod ňů vyskočíme,
Hěj, hěj, pod ňů vyskočíme.*

*Daj nám milý Bože, hěj, tam vysoko v nebi,
aspoň třikrát do roka ty lanžocké hody,
hej, hěj, ty lanžocké hody.*

(opis originálu autorky Rózky Horákové)

